

veto

nummer 8

9 november 1998

Jaargang 25 - 1998-1999

afgifte : Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van
juni tot augustus)

Belgie-Belgique
P.B.
3000 Leuven 1
2/2817

**Wetenschapspark:
Vaartkom volwaardig
alternatief?**

p. 3

**Nieuwe Onderwijsvormen (4):
Veto reisde naar Maastricht**

pp. 6-7

**Middelpunt:
11.11.11 over
Barbie**

pp. 8-9

Studenten willen konstruktieve dialoog met stadsbewoners

Betogen voor het recht op fuiven

Inderdag gaan de Leuvense studenten betogen voor hun recht op fuiven. Dat werd vorige week vrijdag beslist op Kringraad, de geleding van Loko (Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie) die zich ondermeer buigt over de kringenkoördinatie. Het wordt voor de Leuvense studenten immers steeds moeilijker om in Leuven te kunnen fuiven. Wordt een fuifzaal niet gesloten, dan wordt er wel een sluitingsuur opgelegd, zoals afgelopen weken het geval was met zaal Lido. De studenten pleiten voor wat nu vaak ontbreekt: in dialoog met het bestuur en de inwoners van de stad naar oplossingen zoeken om met elkaar te leven in plaats van naast elkaar.

In de Leuvense binnenstad worden fuifzalen hoe langer hoe schaarser. Wie kent er nog 'Belgisch Congo' of de 'Eagles'? Ook grote fuifzalen als de 'Manhattan', 'Stella' en 'Philips' zijn eind jaren tachtig weggevallen. Bovendien krijgen fuifzalen steeds meer tegenkanting van buurtcomités. Twee jaar geleden moest zaal Corso al haar deuren sluiten. Vorige week was het de beurt aan de 'Lido' waar een sluitingsuur werd opgelegd. Dat leidde woensdagnacht al tot een min of meer spontane protestactie tussen het stadhuis en de geviseerde fuifzaal. Deze week donderdag volgt een 'officiële' betoging, georganiseerd door Loko.

Over de doeltreffendheid van een sluitingsuur hebben de Leuvense studenten hun twijfels. Want hoe kan die maatregel de overlast op straat beperken, als om drie uur honderden studenten tegelijk naar buiten stromen? De Leuvense studenten zien dan ook meer heil in een sensibiliseringscampagne onder de studenten zelf en in het oprichten van een stewardstelsel door de kring die een activiteit organiseert.

Risico

In plaats van sensibilisering dreigt de nadruk nu op repressie gelegd te worden, zo vrezen de studenten. Het debat gaat daarmee de verkeerde richting uit, vinden ze, en bovendien zullen de studentenkringen uiteindelijk het gelag moeten betalen. Kringen halen namelijk vooral uit fuiven hun werkingsgeld om andere, niet zelden verlieslatende activiteiten te financieren:

Krakers laten het er niet bij

(foto Ivan Pini)

Afgelopen woensdag werden de krakers van het Leuvense Sint-Pieterziekenhuis met het nodige machtsvertoon verwijderd. Het Sociaal Centrum — dat niet in het vonnis vermeld stond — legt zich evenwel niet neer bij de hele zaak. Op woensdag elf november — om twee uur aan het station — hebben ze een betoging aangekondigd onder het motto 'kraak de stad'. Het Sociaal Centrum blijft het recht op wonen en in het verlengde daarvan het in gebruik nemen van leegstaande gebouwen opeisen.

Politiekommandant Michiels ontkende dat de ordediensten veel te zeggen hadden in deze zaak: ze voerden volgens hem alleen uit wat de gerechtsdeurwaarders en de rechter bevelen hadden. De krakers en hun sympathisanten verzetten zich enkel verbaal tegen de ontruiming. Alleen toen de kombi's — met daarin de ordetroepen en iemand die geprobeerd had het cordon te doorbreken — wegreden, probeerden een tiental mensen dat te verhinderen. Opvallend was ook dat op een enkeling na veel passanten hun medeleven met de krakers uitdrukten. (bd)

studentenvertegenwoordiging, cultuurwerk, sportactiviteiten, enzovoort. Het valt natuurlijk ook niet te ontkennen dat fuiven een onontbeerlijke ontspanningsvorm zijn voor de Leuvense studenten en dat ze een belangrijke sociale functie hebben. Daarom stellen de Leuvense studenten dat het belangrijk is het fuifzalenbestand in Leuven op zijn minst stabiel te houden.

Het is trouwens al jaren moeilijk om grote fuiven of optredens te organiseren in deze studentenstad bij uitstek door het gebrek aan zalen met een voldoende capaciteit. Loko ijvert dan ook al geruime tijd voor de bouw van een nieuwe grote fuifzaal, en wel, mocht het even kunnen, binnen Leuven. Want een fuifzaal buiten de ring brengt onvermijdelijk meer verkeersrisiko's

me. In dat scenario blijkt het Philips-komplex aan de Parkpoort weliswaar niet te passen, wegens te hoge aanpassingskosten. De KU Leuven van haar zijde wou in het verleden nooit tussenkomen omdat ze het niet tot haar taken rekende om een dergelijke infrastructuur aan haar studenten te leveren. Anderzijds kan het nooit verantwoord zijn om geld uit de pot van de sociale universiteitsvoorzieningen daarvoor te gebruiken. Huisvesting en studentenrestaurant blijven tenslotte essentiële taken.

Maar er is meer aan de hand dan de fuifzalenproblematiek. Loko wijst erop dat er onder de studenten een algemeen ongenoegen heerst over de houding van het bestuur en de inwoners van de stad Leuven. Deze houding is, aldus Loko, allerminst

verdraagzaam te noemen, waarbij bijvoorbeeld gewezen wordt op het fietsenbeleid en de negatieve houding van sommige buurtcomités. Daartegenover stelt Loko dat de studenten in Leuven een belangrijke bevolkingsgroep vormen — weliswaar zonder elektorale invloed — die tien maanden per jaar, vijf dagen op zeven met meer dan twintigduizend in Leuven leven en waardoor heel wat vaste inwoners van Leuven aan de kost komen door kotenverhuur, horekazaken, winkels, enzovoort.

Anderzijds begrijpt Loko best dat de Leuvense bevolking overlast ervaart door de massale aanwezigheid van studenten en de jeugd in het algemeen. Gezien hun jeugdige leeftijd zijn die nu eenmaal luidruchtiger dan de gemiddelde burger. Er wordt dan ook voor gepleit om in dialoog en op een konstruktieve manier naar oplossingen te gaan zoeken om het samenleven van studenten en vaste bewoners in harmonie te laten verlopen.

Aernout Beke

Verzamelen op donderdag 12 november om 18 u. op het Ladeuzeplein, voor het recht op fuiven.

GROEP **T**

LERAARS MET VISIE

PEDAGOGISCHE HOGESCHOOL LEUVEN

Tinsevest 60 • 3000 Leuven • Telefoon 016/30 10 30 • Fax 016/30 10 40 • E-mail groep@groep.be

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op **Levens** (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking; de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Studentenmaraton

In Veto 7 werd de eenendertigste editie van de studentenmaraton aangekondigd als de oudste maratonorganisatie van België. Met wat er tijdens die editie op 4 november gebeurd is, zijn de studenten aardig op weg deze reputatie te verknopen. In plaats van de volledige afstand te lopen, hebben alle deelnemers slechts vijftiendertig kilometer kunnen afleggen. Door een fout van de seingever zijn de lopers immers te vroeg de tweede ronde ingestuurd, waardoor het einde van de eerste ronde en het begin van de tweede (de doorkomst aan het Sportkot) werd afgesneden. Dat het niet de eerste keer is dat seingevers hun werk niet behoorlijk doen, kan ik getuigen. Ook vorig jaar ben ik — als enige — de weg kwijtgeraakt tijdens het begin van de tweede ronde in Heverlee. Op het punt waar ik was misgelopen stond geen seingever. Na ongeveer vijftiendertig kilometer heb ik toen vroegtijdig de wedstrijd gestopt. Dit jaar ben ik niet gestopt omdat iedereen verkeerd liep en in die zin de wedstrijd niet vervalst werd. Toch zal ik onder deze omstandigheden volgend jaar niet meer deelnemen aan de studentenmaraton, en ik denk dat naast mij nog heel wat deelnemers er die gedachte op nahouden. Dat zou nochtans een spijtige zaak zijn. De deelnemers van de 'studentenmaraton' zijn nu al hoofdzakelijk niet-studenten. Zelf ben ik begonnen lopen tijdens mijn studententijd om aan de halve maraton te kunnen deelnemen. Ik heb pas later, nadat ik afgestudeerd was, voor de eerste keer deelgenomen aan een volledige maraton. Dat was toen ook de studentenmaraton (van Antwerpen naar Leuven). Het zou dus spijtig zijn als de studentenmaraton door een gebrek aan deelnemers niet meer zou plaatsvinden. Als enkel nog een roete van tien kilometer of een halve maraton zou georganiseerd worden, is er geen sprake meer van een studentenmaraton.

Daarom stel ik voor om een nieuw parcours voor de maraton uit te werken. Het zou immers verkeerd zijn alle schuld aan de seingevers te geven. De nu uitgestippelde roete leent zich immers tot vergissingen en mogelijk vervalsingen. Het begin en het einde van de omloop ligt in Heverlee zo dicht bij elkaar (op een bepaald moment liggen heen en terug in dezelfde straat) dat de kans op fouten maken bij de seingevers stijgt. Waarom niet de stad Leuven betrekken in de organisatie van de maraton en het parcours (gedeeltelijk) door de stad laten verlopen. Dat zou bovendien de betrokkenheid van de studenten kunnen verhogen en de ambiance voor de deelnemers doen stijgen. Want nu worden we eenzaam en alleen in het donkere Hever-

lee-bos gestuurd, waardoor er helemaal geen sprake is van 'een wedstrijd met een studentikoze sfeer, een prachtig parcours en entoesiaste medewerkers', zoals de wedstrijd in hetzelfde Veto-artikel wordt aangekondigd. Het bezwaar dat een (gedeeltelijk) autovrij maken van de binnenstad onmogelijk is, mag toch niet spelen als bij andere stadsmaraton in grootsteden als Antwerpen, Amsterdam of New York dit wel kan. Leuven is niet voor niets de hoofdstad van Vlaams-Brabant. Bovendien is er ook in Brussel al geen maraton meer.

Lieven Denolf, wetenschappelijk medewerker Hiva-KU Leuven

Krakers

Ik wil nog even reageren op de uitzetting door het OCMW van de 'krakers' uit het leegstaande Sint-Pietersziekenhuis. Het is eenvoudig om zich te verschuilen achter een grote politiemacht en om, wuivend met een eigendomsakte, een aantal daklozen op straat te zetten. Dat dit gebeurt door één of andere baron of hujsmelker is (hoewel sociaal onaanvaardbaar) voor een bepaalde categorie van eigenaars wellicht begrijpelijk. Dat dit echter door een OCMW georganiseerd wordt, is dat niet.

Ik ben zelf geregeld aanwezig geweest in het gekraakte gebouw en heb een aantal daklozen leren kennen. Zonder te willen veralgemenen, valt het niet te ontkennen dat de jongeren die hier aanwezig waren al vele malen hulp gevraagd hebben bij het OCMW, en dat zij hier keer op keer gepest, uitgelachen of op een burocratische manier wandelen gestuurd werden. Waar de meeste oudere OCMW-trekkers zich daar bij neer leggen, of ergens in een bushalte slapen (je moet hier op de parking aan de invalsweg 's nachts maar eens komen kijken), hebben deze jongens beslist om niet langer letterlijk in de kou te blijven staan, maar er zelf iets aan te doen, aangezien het OCMW al maanden 'niets vrij' heeft. 'Ze' moeten maar gaan werken, zegt mevrouw Vanderzeypen. Maar ze weigert met de krakers te spreken. Dat past immers niet bij haar stand. Als ze dit echter wel eens zou gedaan hebben, zou ze misschien gemerkt hebben dat deze jongeren gaan solliciteren maar niet echt een kans hebben, zolang ze niet een keer kunnen douchen, geen adres kunnen opgeven, en naar de kerk moeten lopen om te zien hoe laat het is.

Het OCMW van Leuven heeft, vooraleer haar manu militair ontzetting uit te voeren, op zeer slimme wijze de hele beweging gemarginaliseerd door het beeld van de krakers op te hangen alsof het om een groepje avonturiers ging die niet liever wil dan spannend in te breken in grote gebouwen, er raves te organiseren... Wie gezien heeft hoe men op de gevonden gereste glaswolplaten sliep en met een knal-

vrije tribune

De vrije tribune kan bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moet vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

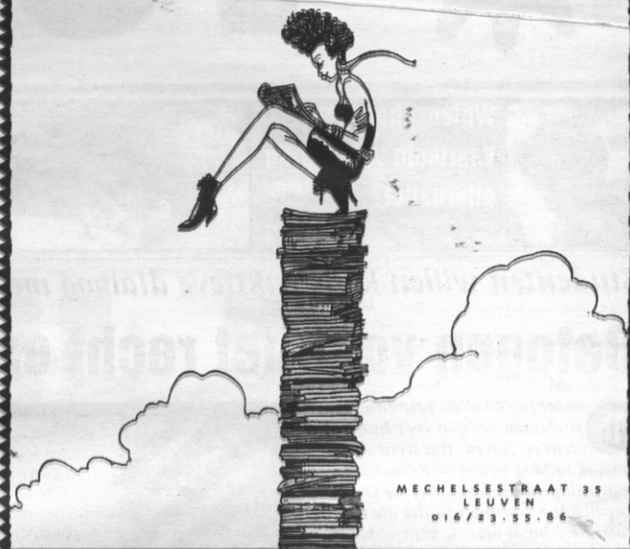
De vrije tribune staat open voor iedere persoon of organisatie die met redelijke argumenten een standpunt verdedigt of een gefundeerde mening formuleert. Het standpunt kan vrij aangebracht worden. De Persoon of organisatie is volledig verantwoordelijk en aansprakelijk voor de inhoud en kan slechts één maal per jaar een vrije tribune krijgen. De vrije tribune wordt steeds ondertekend met naam, studiejaar en volledig adres, en is onder geen beding anoniem.

Eventuele reacties op een vrije tribune worden uitsluitend gegeven via lezersbrieven.

De vrije tribune wordt ofwel integraal ofwel niet gepubliceerd en is niet langer dan 7.000 tekens (spaties inbegrepen, wat overeenkomt met ± vier getikte bladzijden met dubbele interlinie). De redactie behoudt zich het recht voor de vrije tribune niet te plaatsen als aan de criteria van redelijke argumentatie, een standpunt en gefundeerd zijn niet strikt voldaan wordt.

STRIPWINKEL

GOBELIJN

MECHELSESTRAAT 35
LEUVEN
016/23.55.86

ZATERDAG 14 NOVEMBER
SIGNEERT
FERRY

(KRONIEKEN VAN PANCHRYSSIA)

TUSSEN 15 EN 18 UUR.

rood en geïrriteerd gezicht wakker werd, weet wel beter. Ook Louis 'Dat zijn geen mensen, dat zijn beesten' Tobback speelde dit spelletje zeer sluw mee. Hij liet allerlei pesterijen uitvoeren, van een pak slaag op de gemeenteraad tot het 's avonds laten inbreken in het gebouw door de BOB om er de bewoners te filmen. De ROB-TV moest maar eens 's nachts in zijn slaapkamer staan, je zou wat meemaken.

Wie even binnen geweest is, weet wel beter. Daklozen zijn geen beesten. De kamers werden met de aanwezige middelen mooi ingericht. Een zetel, gevonden gordijnen en een tafel met stoelen maakten een huislijker sfeer dan je in Versailles ooit zal vinden. Waarmee ook bewezen is dat in het Sint-Pieters wel degelijk op een heel goedkope wijze studio's kunnen ingericht worden. Dat het gebouw twintig jaar leegstaat wegens 'onbruikbaar voor iets anders', is dus een grote leugen. De enige zichtbare reden is dat het OCMW meer verdient door het te laten leegstaan dan door er iets mee te doen. En dat is — naast het niet verlenen van hulp aan mensen in nood — een tweede tegenstrijdigheid aan de opdracht van het OCMW. Mevrouw Vanderzeypen geeft liever geld aan een proces tegen daklozen, dan met dat geld voor opvang te zorgen. Dat is het echte schandaal.

De auteur is student. Naam en adres bekend bij de Vetoredactie

buitenbaan

Deze week niet in Veto:

Palestijnse natie krijgt stilaan vorm: 'wij willen bordelen', is de voornaamste bekommernis van de Palestijnse man. • Joodse prostituties stellen evenwel voorwaarden. • Aan kondooms alvast geen gebrek • De Arafat-sjaal is multifunctioneel. • Als reden geografie sociologen op dat het hitsige karakter van de Palestijnen nieuwe uitwegen nodig heeft. • Semsex is in. Semtex is out. • Palestijnen sluiten akkoord met kolonisten. • Bouwen is toegelaten: alleen als het bordelen zijn. • Bill Clinton voert zijn bezoeken aan Palestina gevoelig op. • Sigaren worden nieuwe rage in de bezette gebieden. • Republikeinen zijn ondertussen de sigaar van de Amerikaanse parlamentsverkiezingen. • En dan te bedenken dat Fidel al zijn hele leven sigaren rookt. • Vande Lanotte geeft perskonferentie in Oostende: "Ja, ik heb nog sigaren gerookt, maar ik heb niet — ik herhaal — niet geïnhalerd" daagde één van hen Vande Lanotte uit. • Blok bekeert zich tot de kerk. • "Eindelijk een kongressaal gevonden", was de opluchting. • "Cyriel V. is my middle name", aldus Dewinter. • Van Gheluwe pleit voor openstellen kerken. • "Eindelijk nog eens volk in de keet", was zijn motivatie. • Stella boort nieuw doelpubliek aan en bedenkt nieuwe slogan. • "Mijn thuis is waar mijn kerst staat". • Coca Cola sluit contract af om Cola-automaten in kerken te plaatsen. • "Hallelujah. Coca Cola". • Treinvertragingen blijven aanhouden. • Nu komt ook het nukleair afval te laat. • Schouppe kan misschien eens ten rade gaan bij de millennium-bom. • Een bom. Palestijnse mannen weten waarom".

“Wij hebben een volwaardig alternatief voor het Termunckveld”

I jaren koestert de KU Leuven de plannen een wetenschapspark te bouwen in Heverlee.

Het park zou onder andere een aantal spin-off bedrijven huisvesten die indirect met de Kampus Heverlee zijn verbonden. Spin-offs verschillen van andere bedrijven omdat ze door de universiteit gefinancierd worden om, naast hun commerciële activiteiten, ook wetenschappelijk onderzoek te verrichten ten dienste van de universiteit. Het researchpark laat echter zo lang op zich wachten omdat er geen overeenkomst is wat betreft de lokatie ervan. Een projectteam onder leiding van professor Smets werkte een nieuw voorstel uit. Daarin wordt voorgesteld het wetenschapspark in te passen in de opgevaardeerde Vaartkom in plaats van het Termunckveld te slachtofferen.

De KU Leuven en de stad Leuven hebben altijd het Termunckveld in Heverlee verkozen, de laatste omvangrijke groene bufferzone naast de invalsweg naar de E40 naar Brussel. Hierop volgde fel verzet van de buurtbewoners van het Termunckveld die naar de rechtbank stapten. Zij verdedigden de ecologische waarde van het terrein en vinden dat er nog genoeg alternatieve lokaties in Leuven zijn. Met een nieuw BPA (Bijzonder Plan van Aanleg) voor de omgeving van de Vaartkom, voorgesteld door het Projektteam Stadsontwerp van de KU Leuven, wordt er nagedacht over een mogelijk alternatief.

Het Projektteam Stadsontwerp, onder leiding van professor Marcel Smets, is een onderzoeksgroep van de KU Leuven die in opdracht van het stadsbestuur stedenbouwkundig advies verleent voor groot- en kleinschalige projecten in Leuven. De huidige infrastructuurwerken in de stationsomgeving zijn op dit moment hun grootste project. Ook beogen zij plannen voor de site van de universitaire ziekenhuizen in de binnenstad, wanneer de ziekenhuisfunctie en het medisch onderwijs naar Gasthuisberg zijn verhuisd. Een derde project is de Vaartkom: het gebied waar het kanaal tussen Leuven en Mechelen stopt en waar oude stapelhuizen, silo's en oude industriële gebouwen van Interbrew zich bevinden. De eerste aanzet tot een herwaardering van het gebied wordt gegeven bij de omvorming van de kanaalkom tot jachthaven. Maar er gaat nog veel meer veranderen. Professor Smets hoopt investeerders aan te trekken om er een gemengde zone van bedrijven, recreatie, kantoren en woningen te realiseren.

Eén van zijn voorstellen is ook het researchpark, dat nu op het Termunckveld gevestigd zou worden, daar onder te brengen. Ten zuiden van het kanaal, dus aan de kant van het stadcentrum en op de plaats

waar zich nu een aantal gebouwen van Interbrew bevinden, voorziet hij het wetenschapspark. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat dit plan nog maar de vorm heeft van een BPA. Het is een voorstel dat pas gerealiseerd zal worden als Interbrew ooit verhuist én als de KU Leuven dit plan aanvaardt. Het Projektteam Stadsontwerp heeft dus geen enkele beslissende macht en biedt de stad en KU Leuven slechts de mogelijkheid van deze ruimtelijke indeling aan. Overigens zijn er enkel nog maar onderhandelingen met de stad Leuven aan de gang en moet er bij de KU Leuven nog gepeld worden.

Silo

Eén van de medewerkers van Professor Smets die zich bezighoudt met de plannen van de Vaartkom is Peggy Totté. Zij legt uit in welk stadium de plannen zich nu bevinden.

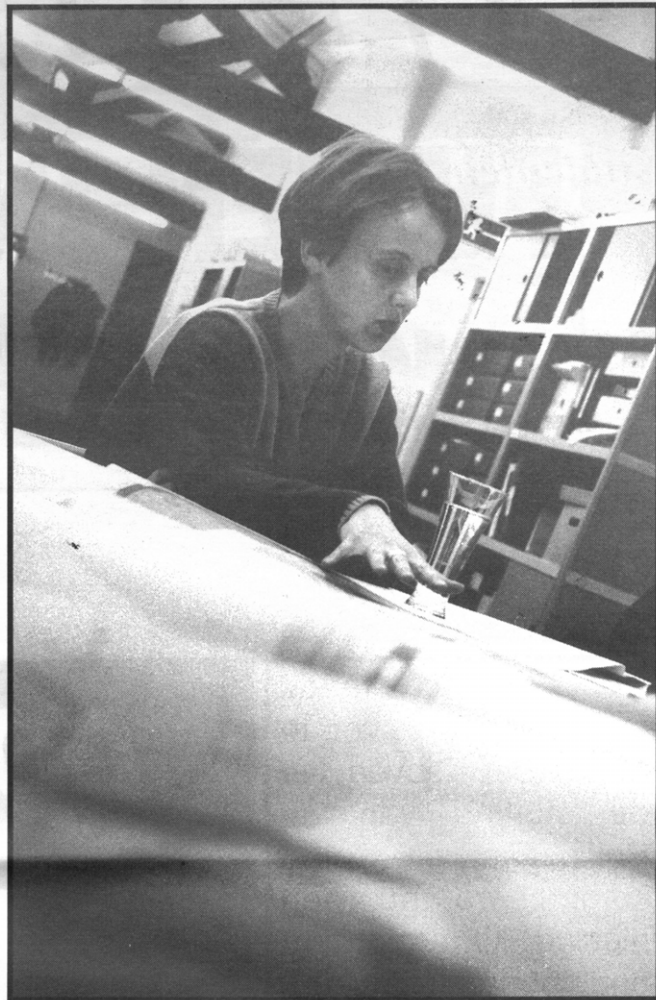
Peggy Totté: «Op dit moment is het plan reeds voorlopig aanvaard door het college en wordt het onder de loep genomen door een aantal officiële adviescommissies. Wanneer het BPA volgens de laatste opmerkingen is aangepast, wordt het in december ter voorlopige aanvaarding aan de gemeenteraad voorgelegd. In januari kan dan het openbare onderzoek starten; de burger heeft dan zijn zeg over het BPA dat hij kan inzien. Met die opmerkingen zal dan nog eens rekening gehouden worden. Tenslotte gaat het BPA naar de minister die het hopelijk zal omvormen tot een ministerieel besluit. Als alles goed gaat zal het BPA vanaf volgende zomer van kracht zijn.»

Veto: Als het door jullie voorgestelde BPA goedgekeurd wordt, welke waarde heeft het dan?

Totté: «Met een BPA wordt de wettelijke mogelijkheid geschapen om het wetenschapspark of andere bedrijven op de plaats van de huidige Interbrewgebouwen te vestigen. Het zal ook een manier zijn om investeerders tot de Vaartkom aan te trekken. Een vaak gehoord argument tegen de Vaartkom als lokatie voor het researchpark was dat het er totaal niet aanlokkelijk uitzag. Ga maar met een investeerder kijken naar de Vaartkom zoals het er een jaar geleden bijlag: dat was een vervallen buurt. Nu ziet de omgeving er al een beetje aantrekkelijker uit met de aanleg van de jachthaven, en het BPA zal een tweede stap in deze goede richting zijn. Wanneer een geïnteresseerd bedrijf onze plannen ziet, krijgt hij al een ander beeld van de Vaartkom en zal hij al sneller in de Vaartkom geloven.»

Veto: Hoe gaat de Vaartkom er uitzien en hoe zou u er het wetenschapspark in plaatsen?

Totté: «Zowel ten Noorden als ten Zuiden van de Vaart plannen we bedrijven. Ten Noorden — de omgeving van de dancing Silo — voorzien we kleinere bedrijven, en nog verder naar het Noorden is er een grotere oppervlakte met de mogelijkheid om hoofdzetels zoals het Cerakomplex neer te zetten. Aan de vaart is er de jachthaven en

(foto: Jeroen Lissens)

daaronder de oude brouwerij en mouterij van Interbrew. Daar plannen we dus het wetenschapspark. Wat de bouw hiervan betreft leggen we strikte regels op zodat de ruimte optimaal wordt ingevuld. Bedrijven moeten nauw bij elkaar aansluiten, iets wat op het Termunckveld niet zou gebeuren omdat het niet noodzakelijk is vanuit financieel oogpunt. Indien Interbrew verhuist, gaat er immers een dubbele kost zijn. Er moeten niet alleen nieuwe gebouwen gezet worden, de oude moeten ook afgebroken worden. Deze kosten moeten gekompenseerd worden door een maximale opvulling van de ruimte. Aangezien het Termunckveld nu landbouwgebied is, liggen de kosten niet zo hoog en hebben de bedrijven meer vrijheid in hoe ze de ruimte benutten.»

Rand

Veto: Waarom lijkt de Vaartkom u een geschiktere plaats voor het wetenschapspark dan het Termunckveld?

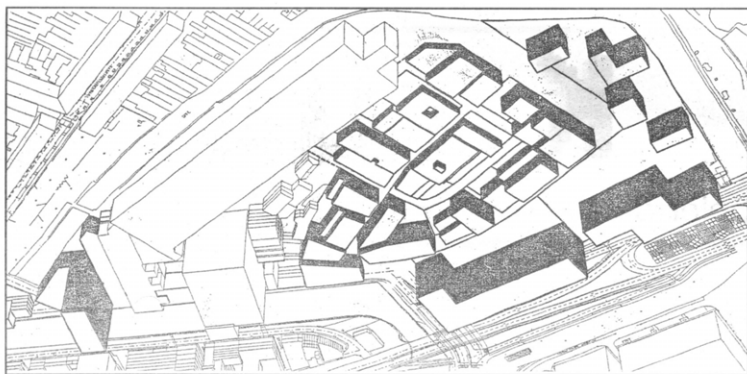
Totté: «Ik wil eerst opmerken dat voor ons de gronden waar nu Interbrew haar verouderde gebouwen heeft, niet noodzakelijk moeten ingenomen worden door het geplande wetenschapspark, andere bedrijven zouden er even goed functioneren. Maar het is wel zo dat vanuit het oogpunt van het wetenschapspark de Vaartkom een geschiktere lokatie lijkt dan het Termunckveld. Er moet niet zomaar een stuk groen ingenomen worden als er eerst niet naar andere oplossingen gezocht is, en we hebben de Vaartkom kunnen uitwerken als

een volwaardig alternatief. Ze bevindt zich dichterbij het stadcentrum, wat de stad vanuit stedenbouwkundige overwegingen alleen maar ten goede zou komen. Volgens ons is het beter wanneer Leuvense bedrijven niet gaan uitzwermen naar de Leuvense rand, maar nauw met het centrum verbonden blijven en zo geïntegreerd worden in het maatschappelijke weefsel.»

Veto: Dan verschilt uw stedenbouwkundige visie duidelijk van die van de KU Leuven. Het Termunckveld draagt hun voorkeur weg omdat het door de nabijheid van de E40 met een verbinding vormt met Zaventem en Brussel.»

Totté: «De Vaartkom bevindt zich op een relatief kleine afstand van het station in Leuven. Nu er frequente treinverbindingen zijn tussen Leuven en Brussel, is de trein een volwaardig alternatief voor de auto. Ook de kleine afstand van de Kampus Heverlee tot het Termunckveld is geen doorslaggevend argument. De bouw van de Vaartkom zal immers gepaard gaan met een nieuw mobiliteitsplan en er zullen voldoende busverbindingen zijn. Het wetenschapspark zal ook veel nieuwe werknemers met zich meebrengen. De stad Leuven is nu al bezig om meer jonge gezinnen naar het stadcentrum te krijgen, dus het centrum kan dit wel opvangen. Overigens denk ik dat het geen absolute eis meer is van jonge mensen om twee straten verder dan hun werk te wonen. Brussel is ook niet ver en bovendien prima bereikbaar. Het is ook allemaal een kwestie van op lange termijn denken. Nu de telecommunicatie zich ontwikkelt en e-mail zo veel gebruikt wordt, is volgens mij de fysieke nabijheid niet meer zo belangrijk.»

Sofie Overstijns

BETOOGING

FUIVEN IN LEUVEN: KAN HET NOG?

Het wordt steeds moeilijker om fuiven te houden in Leuven. Na de sluiting van de Philipszaal en Corso krijgen we nu een nieuwe klap met het opgelegde sluitingsuur voor zaal Lido. De evolutie is duidelijk.

Daarom eisen we het recht op fuiven.

De Leuvense studenten willen kunnen blijven fuiven, met respect voor de Leuvense inwoners.

**DONDERDAG
12 NOVEMBER**

om 18 u.

LADEUZEPLEIN

L O K O

Leuvense Overkoepelende Kring-Organisatie

Lido moet om drie uur dicht

Orige week berichtte Veto al over het arrest van de Raad van State, een administratief rechtscollege, in verband met de Leuvense fuifzaal Lido. In augustus 1995 had het stadsbestuur immers een vergunning uitgereikt, die werd betwist door een aantal buurtbewoners — nu verenigd in de VZW Keiberg — voor de bestendige deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant. Die verwierp het beroep, waarna de buurtbewoners naar de Raad van State stapten. Die gaf hun half oktober gelijk, waardoor de bestendige deputatie opnieuw een beslissing moet nemen. Ondertussen liep er een parallelle zaak voor het Brusselse Hof van Beroep, dat vorige week de knoop doorhakte: Lido moet om drie uur dicht. Veto vroeg tekst en uitleg bij de advocaat van de buurtbewoners.

Meester Jan Bergé: «De bedoeling van de procedure was een staking te bekomen van de exploitatie in zoverre ze niet in overeenstemming was met de milieuwetgeving, Vlare-II. Dat is een specifieke procedure die in het leven is geroepen door de wet van 12 januari 1993. Die wet geeft aan de milieuverenigingen, maar ook aan het Openbaar Ministerie en de administratieve overheden de mogelijkheid om bijvoorbeeld exploitaties van inrichtingen die tegen de milieuwetgeving ingaan (bijvoorbeeld fuifzalen, nvdr.) stop te zetten wanneer de overtredingen bewezen zijn. In deze specifieke situatie hebben wij een combinatie gemaakt van de wet van 1993 op stakingsvordering en artikel 271 van de nieuwe gemeentewet, die toelaat dat burgers in de plaats optreden van de gemeentelijke overheid wanneer die in gebreke blijft. Konkreet: een aantal buurtbewoners hebben op een bepaald ogenblik geëist dat de staking van die exploitatie zou worden doorgevoerd op grond van Vlare-II. Vlare heeft immers net een aantal voorwaarden vastgelegd voor 'hinderlijke inrichtingen'. Een dancing zoals Lido is zo een hinderlijke inrichting. Het Hof van Beroep heeft uiteindelijk vastgesteld dat de buurtbewoners inderdaad in de plaats kunnen optreden van de stad Leuven - wat al een zeer belangrijke vaststelling is - en heeft dan uitspraak gedaan over drie overtredingen die de buurtbewoners hebben aangebracht.»

Veto: Om welke overtredingen gaat het?
Bergé: «De eerste overtreding betreft de geluidsoverlast, waarbij de Vlare-normen niet worden nageleefd. Daarover heeft het Hof van Beroep gezegd dat er zeer ernstige aanwijzingen zijn dat dit inderdaad het geval is. Maar, omdat het toch over een zeer ernstige stakingsmaatregel gaat, namelijk het stopzetten van een activiteit van een dancing, heeft zij een deskundige aangesteld die een evaluatie moet maken van de verslagen die door de beide partijen zijn aangebracht. Het Hof heeft ook een aantal zeer specifieke opdrachten gegeven aan die deskundige om desnoods bijkomende informatie te verzamelen zodat duidelijk wordt of de Vlare al dan niet wordt overtreden.»

«Het tweede probleem is er één van brandveiligheid en gaat over het aantal toegelaten aanwezigen. Volgens de brandveerslagen mogen er in principe 229 personen aanwezig zijn in de dancing. Dat aantal wordt permanent overschreden. Een gemiddelde studentenfuif stelt het immers niet met 229 mensen. Wij hebben daar fotografisch bewijsmateriaal voor aangebracht, waarop wij aangeduid hebben dat zich op een bepaalde plaats zoveel studenten per vierkante meter bevinden en dat er zich dan veel meer mensen in het lokaal bevinden dan de 229 die zijn toegelaten. Het Hof heeft dat niet aanvaard. Ze vindt

(foto Pieter Van der Aa)

dat dat bewijs te mager is en heeft dus inzake brandveiligheid gezegd dat er geen bewijs is van overtreding van de Vlare-normen.»

«Een derde punt zijn de sluitingsuren. In Vlare staat zeer duidelijk dat een hinderlijke inrichting van klasse twee, zoals Lido er één is, moet gesloten zijn tussen drie en zeven uur 's morgens. Daar bestaan permanente overtredingen van. Het Hof heeft op grond van bewijsmateriaal van onder andere de Leuvense politie die dus herhaaldelijk vaststellingen heeft gedaan over geluidsoverlast, besloten dat er inderdaad binnen die 'verboden uren' uitbating was. Om die reden wordt er gezegd dat er tussen drie en zeven niet meer mag worden geëxploiteerd op straffe van een dwangsom van honderduizend frank per inbreuk.»

Veto: Dit is eigenlijk een verregaand arrest. Als men de geluidsoverlast beperkt, betekent dat nog niet dat de kous af is. Parkeeroverlast, aanschuiven aan de ingang, architectuur enzoverder gelden eveneens als criterium.

Bergé: «Daar heeft het Hof van Beroep zich eigenlijk niet over uitgesproken. Wat de stakingsvordering betreft, gaat het uitsluitend over de evaluatie van de naleving van de Vlare-normen voor die hinderlijke inrichting. Daartoe is het debat duidelijk beperkt. De evaluatie op planologisch vlak is eigenlijk het voorwerp van de procedure bij de raad van State. Die stelt dat, zelfs al zou op het vlak van de milieuvoorwaarden alles in orde zijn, dit de inplanting nog altijd niet evident maakt. In die zin zijn die twee arresten eigenlijk complementair. Wij zijn er allang van overtuigd dat de Lido een planologisch anachronisme is. Het zou vandaag ondenkbaar zijn dat men midden in een drukke woonwijk nog een dancing bouwt. Het is alleen maar omdat die ruimte er was en vertimmerd is dat men dat ogenschijnlijk nog heeft kunnen doen, zonder het te toetsen aan de nieuwe inzichten van de planologie. Nu komt boven dat dit een probleem is.»

Veto: Staat dat sluitingsuur in de gemeentewet?

Bergé: «Nee, dat staat in Vlare. Daar zit precies de grote verwarring. Er is natuurlijk een horekareglement in Leuven. Gemeenten hebben de bevoegdheid om het sluitingsuur van horekabelrijven vast te stellen. Hier gaat het over Vlare, de Vlaamse reglementering voor hinderlijke bedrijven. Een dancing is een hinderlijk bedrijf, waarvan in Vlare-I en -II is bepaald dat er geen opening kan zijn tussen drie en zeven

uur 's morgens. Dus die twee normen hebben niets met elkaar te maken.»

Veto: Wat is de precedentwaarde van het arrest van de Raad van State voor andere fuifzalen in Leuven en Vlaanderen?

Bergé: «Beide arresten hebben een belangrijke precedentwaarde, maar het is altijd noodzakelijk om de uitspraken van een rechtscollege in de context van de feiten te bekijken. Het is nu echter niet nodig dat alle danszalen buiten de Ring worden gebouwd. Het is wettelijk perfect mogelijk dat een dancing in een woongebied wordt ingeplant. Het koninklijk besluit van 28 december 1972 zegt dat dat wel kan indien er een verenigbaarheid is in concreto, wat afhangt van de aard van de woonwijk en het intrinsiek hinderlijke karakter van het bedrijf. Je moet dus alles nuanceren, maar de toon is gezet.»

Veto: De buurtbewoners schrijven in een brief aan onze redactie: "Blijkbaar voelden de uitbaters zich zo sterk gesteund door de stad dat ze dit risico (de twee arresten, nvdr) er maar bijna men. Nu klagen over de gedane investeringen is hypokriet, ze hebben gegokt en verloren."

Bergé: «Wat er precies gebeurd is, weten we niet. Ik heb me echter altijd vragen gesteld bij de beweringen van Lido dat ze te miljoenen geïnvesteerd heeft, waarmee ze altijd sympathie heeft proberen te wekken voor de goedkeuring van haar project. Hoeveel ze investeert, is niet belangrijk. Het resultaat telt: kunnen de normen worden nageleefd of niet?»

Veto: Is er nu sprake van een lakse houding van de stad?

Bergé: «Ik hoef me daar niet over uit te spreken, maar mij heeft het altijd verwonderd dat de stad de milieuvoorwaarden niet heeft doen naleven. Ik hoef niet te oordelen over de wijze of de redenen waarom ze een milieuvergunning heeft toegekend.»

Veto: De druk van de studenten misschien?

Bergé: «De studenten hebben zeker fuifzalen nodig, maar de wet geldt voor de studenten, net zoals voor de uitbaters en de buurtbewoners. Als in de milieuwetgeving staat dat men het kalm moet houden tussen drie en zeven uur 's morgens, de gewone rusttijd van de burgers, dan neem ik aan dat studenten daar ook begrip voor moeten kunnen opbrengen. Dat de burgemeester wijkt voor de druk van studenten is zijn probleem. Hij moet echter toch nog de wet blijven toepassen.»

Veto: U had het over een wijziging in functie van Lido, dat het een dancing is geworden. Die kan natuurlijk ook zeggen dat het gewoon om

een fuifzaal gaat die verbouwd werd om in orde te zijn met bepaalde normen.»

Bergé: «Dat is een feitenkwesitie die niet ter zake doet. Ook een feestzaal waar bijvoorbeeld huwelijksfeesten worden gegeven in het weekend, moet een milieuvergunning klasse twee hebben. Hoe je het kind ook noemt, een inrichting als Lido is onderworpen aan de milieuwetgeving en is een hinderlijke inrichting. Punt.»

Veto: Een ander argument is dat het een zeer foutieve politiek is om werk, uitgaan en industrie te scheiden. Dat leidt tot sociale segregatie, minder sociale controle en criminaliteit.

Bergé: «Principeel kan ik die kritiek zeker volgen. De vraag is echter hoever je kan gaan in het naast elkaar laten bestaan van die verschillende functies. Een hinderlijke inrichting in een woonzone stelt een probleem omdat het hoofddakst in dat gebied op het wonen ligt. Hier moet een daaraan vreemde activiteit voor wijken.»

Veto: Welke gebieden zijn in de centra van Leuven en Heverlee geen woonzone?

Bergé: «Geen enkele. Er zijn natuurlijk enkele parken en gebieden van openbaar nut (scholen en universiteitsgebouwen). Wat de verenigbaarheid betreft, is de problematiek natuurlijk dezelfde.»

Veto: Dan kan elke bewoner van de Oude Markt hetzelfde zeggen?

Bergé: «Nee, het gaat daar niet over bedrijven die onderworpen zijn aan de milieuwetgeving. Een kafee is op zichzelf geen hinderlijk bedrijf en hoeft niet hetzelfde aantal decibels te produceren als de Lido. Als men dat toch wil doen, moet men daarvan de gevolgen dragen: de onmogelijkheid om dat in een stad te doen. Je buurman hoeft en kan dat niet verdragen.»

Veto: Stel dat we aannemen dat de Lido daar al vanaf de negentiende eeuw bestond en daar eerst was, bepaalt ze dan niet het karakter van de buurt?

Bergé: «Nee, vooreerst is het principe verkeerdt en wordt het daarnaast door de Raad van State verworpen. Dat argument is trouwens ook gebruikt door de eigenaars zelf. In de vroegere zaal, toen "Paris" genaamd, gebruikte men slechts een draaiorgel op zondagavond van drie tot tien uur. Dat kan kwa aantal fuifdagen, decibels en problemen rond de zaal natuurlijk niet vergeleken worden met nu, honderd jaar daarna.»

Bart De Schrijver
Herman Pauwels

“Ga op reis en kijk bij anderen in de keuken”

U e Universiteit Maastricht begon met het probleemgestuurd onderwijssysteem van bij haar oprichting in 1976. De fakulteit Geneeskunde was er het eerst bij, en daar is men sindsdien ook bezig met de evaluatie van het eigen systeem. Dat gebeurt onder meer op het bureau van professor Albert Scherpbier, hoofd van het 'skills lab', dat de studenten begeleidt op hun zoektocht naar meer kennis. Of die zoektocht via Probleemgestuurd Onderwijs (PGO) duurer hoeft te zijn, is voor Albert Scherpbier alles behalve zeker.

Scherpbier: «Op zich hoeft het echt niet per se duurder te zijn. De kostprijs hangt immers af van welk soort keuzes je allemaal maakt. In principe is PGO één van de onderwijsvormen waarvan je kan zeggen dat ze 'studentgecentreerd' zijn, in tegenstelling tot 'docentgecentreerd', en dat vinden we belangrijk. Eigenlijk zou het in het onderwijs meer moeten gaan om het leren van de student dan om de docent die vanalles wil vertellen. Bij de vormgeving van het curriculum moet je natuurlijk goed nadenken wat je in het curriculum wil. Als je onderwijs in kleine groepen belangrijk vindt, zodat studenten daar actief aan

meewerken, dan moet je gaan kijken hoe groot je budget is en wat voor andere dingen je daar nog mee kan doen. En in onze visie is het dus zo dat we op de colleges heel veel kunnen besparen. Want door de jaren heen is het altijd zo geweest dat de dagen van de student compleet gevuld zijn met colleges en practica, terwijl wij zeggen dat de contacttijd — de tijd die een student met een docent doorbrengt in colleges of practica — niet méér moet beslaan dan twintig tot dertig procent van de week. En meer niet, want de rest van de tijd moet die student besteden aan het studeren, dat is immers de bedoeling. Er is ooit wel een studie geweest waarin de kostprijs van onze opleiding in Maastricht werd vergeleken met die van andere fakulteiten in Nederland, en daaruit is gebleken dat het niet duurder is.»

Veto: In Maastricht wordt gewerkt met groepen van gemiddeld negen studenten, per zeventien studenten is er een docent. Heeft de universiteit dan geen hogere personeelskosten?
Scherpbier: «Ja, die hebben we wel, maar in feite is het ook daarvoor dat de universiteit geld krijgt. Een primaire taak van de universiteit is het geven van onderwijs. Er komt een geldstroom van de overheid, en daaruit wordt dan een welbepaalde keuze gemaakt hoeveel geld naar onderwijs en hoeveel er naar onderzoek gaat. Daar moet je natuurlijk kiezen hoe belangrijk je dat vindt. Het moeilijke is wel dat onderwijsbudgetten vaak niet zo heel doorzichtig zijn, omdat niet overal dezelfde kosten onder de noemer onderwijs gerekend worden.

Oorlog

Veto: Het argument van de kostprijs kan dus geen reden zijn om niet over te stappen op PGO?
Scherpbier: «Nee, helemaal niet, omdat je bij een nieuw curriculum ook in een heel veel andere dingen moet snoeien. Practica bijvoorbeeld, wat ook een hele dure onderwijsvorm is. De mensen die die practica geven zullen dat natuurlijk niet leuk vinden, maar in feite moet je daar ook gaan inper-

ken.
Veto: Toch valt op dat de Universiteit Maastricht in vergelijking met andere universiteiten het kleinste aantal afgestudeerden aflevert.

Scherpbier: «Dat is natuurlijk een keuze die je maakt. En daarbij hadden wij bovendien het voordeel dat we een startende fakulteit waren. En dan is het makkelijker om over zo'n verdeling te discussiëren: hoeveel besteden we aan onderwijs en hoeveel aan onderzoek? Bij een gevestigde fakulteit is het heel moeilijk om daaraan te gaan tornen, omdat daar de formatie al vastligt bij allerlei groepen. Als je ze dan gaat veranderen, dan heb je natuurlijk oorlog.»

Veto: Doet men in Maastricht dan minder aan wetenschappelijk onderzoek?

Scherpbier: «Volgens mij niet, maar het is misschien wel zo dat we er minder menskracht aan besteden, dat weet ik niet zeker.»

Veto: Hoe wordt het onderwijssysteem dat jullie hanteren beoordeeld in de externe visitatierapporten voor de fakulteiten geneeskunde?

Scherpbier: «Eigenlijk komt Maastricht steeds goed uit de verf. Ook Groningen wordt goed bevonden, en die hebben een vergelijkbaar curriculum. Als je dan kijkt naar andere Nederlandse steden, zie je ook dat universiteiten met een relatief nieuw curriculum het goed doen volgens die rapporten. Nijmegen, Groningen, Maastricht

PGO in dezelfde mate toepast?

Scherpbier: «Niet in alle fakulteiten wordt probleemgestuurd onderwijs op dezelfde manier ingevoerd als bij geneeskunde. Dat moet ook kunnen, vinden we nu. Vroeger dacht men daar anders over: toen was er maar één manier waarop probleemgestuurd onderwijs 'werkte', terwijl er over de hele wereld een heel aantal instellingen zijn waar men telkens op een andere manier met PGO werkt. Wat heel belangrijk wordt is dat het leren van de student centraal staat.»

Veto: In Nederland voerde men een numerus clausus in om het aantal geneeskundestudenten te beperken. Maximaal tweehonderd twintig studenten kunnen hier aan het eerste jaar beginnen. Eerlijk of niet?

Scherpbier: «Dat is eigenlijk een heel moeilijk dilemma: dat er door een grote schifting op de universiteit ook betere dokters komen heeft nog niemand aangetoond. Behalve in de eerste jaren is er bovendien nauwelijks een band tussen iemands studieresultaten op de middelbare school en in het hoger onderwijs. En het is ook nog steeds niet aangetoond dat mensen die beter presteren op de universiteit betere artsen zijn. Ik pleit niet direct tegen een toelatingsproef. Bij het lotingsstelsel in Nederland is het trouwens ook zo dat de studenten met betere resultaten meer kans

ambtelijk en heel streng, en zo strikt zal het allemaal wel niet gaan, maar ik denk dat dat op dit moment wel een beetje moet: onderwijs wordt anders te makkelijk kind van de rekening ten voordele van onderzoek en, in ons geval, ook de patiëntenzorg.»

Feitjes

Veto: Studeren hier meer studenten af doordat er bijna geen selectie is in het curriculum?

Scherpbier: «Voor sommige richtingen, zoals geneeskunde, dringt een beperking van het aantal studenten door numerus clausus zich op; maar die gebeurt dan door een centrale loting die je in België dan weer niet hebt.»

Veto: Dreigt er op die manier geen teveel aan studenten in andere richtingen waar niet met numerus clausus gewerkt wordt, en is het dan nog mogelijk om bij dergelijke grote groepen een volwaardige vorm van PGO te verstrekken?

Scherpbier: «De studierichtingen waar geen numerus clausus is, groeien dan soms te hard, en dan loopt het financieringssysteem inderdaad achter, omdat de fakulteiten gefinancierd worden per student van het vorige academiejaar. In rechten en economie hebben we daar in Maastricht wel eens last mee. Een verklarende oplossing voor dat soort problemen hebben we echter nog

niet, al springt het centraal bestuur van de universiteit soms financieel bij in dat soort gevallen. Vaak wordt dan ook besloten om over te gaan op een minder intensieve vorm van PGO, en wordt er toch in grotere groepen gewerkt.»

Veto: Resulteert die aanpak dan niet in een soort tweede klasse PGO in de fakulteiten zonder toelatingsbeperking, en schiet het systeem daar niet een beetje zijn doel voorbij?

Scherpbier: «Ja, dat moet je inderdaad goed afwegen. Het is inderdaad spijtig dat het soms zo moet gaan. Je kan je zelfs afvragen of je niet eerst met PGO kan beginnen in het tweede jaar, al vind ik dat vanuit onderwijskundig perspectief niet mooi. Maar als het om financiële redenen moet omdat het anders helemaal niet kan, dan kun je daar nog voor kiezen.»

Veto: Komt de geclaimde interdisciplinariteit van PGO ook aan bod in het toetsings-

Het is gewoon één grote klerezoel.

(foto David Maesen)

en ook wel Amsterdam worden globaal gezien het best beoordeeld, terwijl Leiden en Rotterdam, beide met een traditioneel curriculum, heel slecht uit de verf komen. Er zijn natuurlijk ook heel wat onderlinge contacten tussen de verschillende fakulteiten, niet alleen binnen Nederland. Voor onze afdeling hebben we bijvoorbeeld vrij veel contact met Antwerpen, ook om te kijken wat nog beter kan en wat aan het curriculum veranderd kan worden. Van onze afdeling 'onderwijsontwikkeling' weet ik bijvoorbeeld dat ze ook contact houdt met Leuven. Ik heb ook de indruk dat de visitatie bij jullie in België toch wel veel dingen in beweging heeft gebracht, en in feite is dat goed, omdat er dan prikkels komen die een dergelijke discussie rond onderwijsvernieuwing op gang brengen.»

Dilemma

Veto: In een fakulteit als Geneeskunde ligt PGO op het eerste gezicht meer voor de hand dan in andere fakulteiten: iemand komt met een probleem bij de dokter en dat moet opgelost worden. Is het in de andere fakulteiten evident dat men

maken. Dat wordt dan verdedigd met het argument dat er geen verband is met de resultaten in het hoger onderwijs, maar je ziet dat de studieresultaten aan de andere kant toch meespelen. Maar om nu van tevoren een toelatingsproef in te voeren lijkt me ook niet zo'n goed idee. Volgens mij kan je het geld dat je dat kost, beter aan de opleiding zelf besteden. Het probleem in Nederland, en misschien ook wel een beetje in België, is dat de meeste stellingen eigenlijk carrière maken via onderzoek en dat onderwijs daardoor soms op de tweede plaats komt.»

Veto: Hoe motiveert men staffleden voor het verstrekken van kwalitatief onderwijs?

Scherpbier: «Dat is hier ook nog niet zo goed geregeld. Het is nu zo dat het personeel wel betaald wordt voor het aantal uren onderwijs dat verstrekt wordt, maar de kwaliteit van dat onderwijs zit daar nog niet in verrekend. En dat is wat we nu gaan doen met het onderwijsinstituut dat we net hebben opgericht. Er wordt dan een soort contract opgesteld, en wanneer men niet voldoet aan de criteria ervan, gaat desnoeds de geldkraan eens dicht. Dat klinkt heel

system?
Scherpbier: «Het toetsingsstelsel moet afgestemd zijn op de manier van werken waarbij het leren van de student centraal staat. Als je dus vindt dat de student bepaalde details uit de cursus niet hoeft te kennen, dan moet je die ook niet gaan toetsen, want anders gaat die student ze toch studeren, studenten studeren immers met toetsen in het achterhoofd. Zo merk ik hier dat studenten toch teveel feitjes uit het hoofd gaan leren, daarom werken we ook aan een nieuw toetsingsstelsel. Dat is natuurlijk de goedkoopste manier, maar als dat leidt tot verkeerd studiegedrag kan het opeens heel erg duur worden.»

Veto: Wat zou uw voornaamste advies zijn aan een andere universiteit die ook met PGO zou willen beginnen?

Scherpbier: «Mijn voornaamste advies zou zijn: ga op reis, en kijk wat je ook zo kan doen, en natuurlijk ook over wat je zelf anders kan doen. Kijk bij anderen in de keuken.»

Jeroen Lissens
Kristof Messiaen

Als in een warm bad

Onderwijsvernieuwing en probleemgestuurd onderwijs (PGO), allemaal goed en wel maar wat vinden de studenten er zelf van? Veto's lezersrubriek vorige week leerde alvast dat het Leuvense experiment bij pedagogie geen onverdeelde succes is. Door de invoering van PGO in een enkel vak blijkt de studiedruk enorm de hoogte in te gaan, zodat andere vakken verwaarloosd worden en vrije tijd nog slechts een verre herinnering wordt. In Maastricht valt de onderwijsvorm wel mee, niet in het minst omdat PGO daar als algemeen systeem gehanteerd wordt. Dat vindt althans Daan Spoelstra, die in Maastricht economie studeert.

Daan: «Ik ben beginnen studeren in Tilburg, en daar lukte het niet zo goed: ik liep er een beetje verloren rond. Daar ga je naar zo'n college, je gaat zitten, je luistert en je

bent weer weg. Je hebt wel af en toe een werkgroep maar je leert weinig mensen kennen. Ik heb toen twee jaar over mijn eerste jaar gedaan, en toen ben ik naar Maastricht gekomen. Mijn zus studeerde hier geneeskunde en bij haar liep dat heel goed. Toen ik aankwam was het alsof ik in een warm bad terecht kwam: je discussieert heel veel met medestudenten, je hebt dus ook sneller mensen die je kunt aanspreken naast de onderwijsgroepen. En je gaat sneller dingen met elkaar doen, zowel op onderwijsgebied als daarbuiten.»

«Het eerste jaar is heel belangrijk, dat is de 'propedeuse'. Een jaar heeft 42 studiepunten, en als je 28 van de 42 studiepunten haalt in je eerste jaar, dan mag je door naar het tweede jaar, maar moet je wel dat eerste jaar ophalen. Je kan dat dan combineren met vakken uit het tweede jaar. Maar in twee jaar moet je die propedeuse dan wel afhebben. De propedeuse is in die zin algemeen dat ze alle aspecten van het bredere vakgebied belicht, maar het is dus

Probleemgestuurd onderwijs in Maastricht

Naast heel wat andere instituten over de hele wereld handhaaft ook de Maastrichtse universiteit sinds 1976 de 'nieuwe' onderwijsvorm 'probleemgestuurd onderwijs'. Studenten worden er over het algemeen ingedeeld in groepen van acht tot tien personen, die dan met een 'probleem' geconfronteerd worden. Aan de hand van persoonlijke lectuur, aangereikt door de docent in een blokboek dat ook het verloop van het leerproces beschrijft, komen ze dan zelf tot een oplossing.

Bij dat proces duiken dan weer nieuwe, vaak vakoverschrijdende vraagstellingen op, waarvoor met verdere lectuur een oplossing en verdere discussie wordt nagestreefd. Aangenomen wordt daarbij dat wat studenten zelf opzoeken en vinden, niet alleen hun kwaliteiten als onderzoekers verbetert, maar ook langer blijft hangen. Tijdens ieder blok van zeven à

acht weken wordt er over het algemeen een probleem behandeld. Wat precies aan bod komt wordt door de docenten zelf bepaald, om de representativiteit van wat aan bod komt te waarborgen.

In het kader van Veto's reeks over nieuwe onderwijsvormen wordt hier het Probleemgestuurd Onderwijs toegelicht zoals dat in Maastricht wordt toegepast. Nadruk wordt gelegd op de mogelijke gevolgen van de invoering van deze nieuwe onderwijsvormen binnen een universitaire landschap waar rationalisering van het aanbod en kwaliteitszorg hand in hand kunnen gaan. Op de vraag of de studenten door het PGO en zijn toch wel intensieve werkwijze nu betutteld worden of niet zelfstandiger gaan werken, is vooralsnog geen eenduidig antwoord geformuleerd.

(Jl)

niet zo dat de propedeuse voor alle richtingen en alle fakulteiten dezelfde vakken bevat. Als je dus economie doet, krijg je ook gewoon economie in de propedeuse. In het tweede jaar maak je dan bijvoorbeeld de keuze tussen bedrijfs economie en algemene

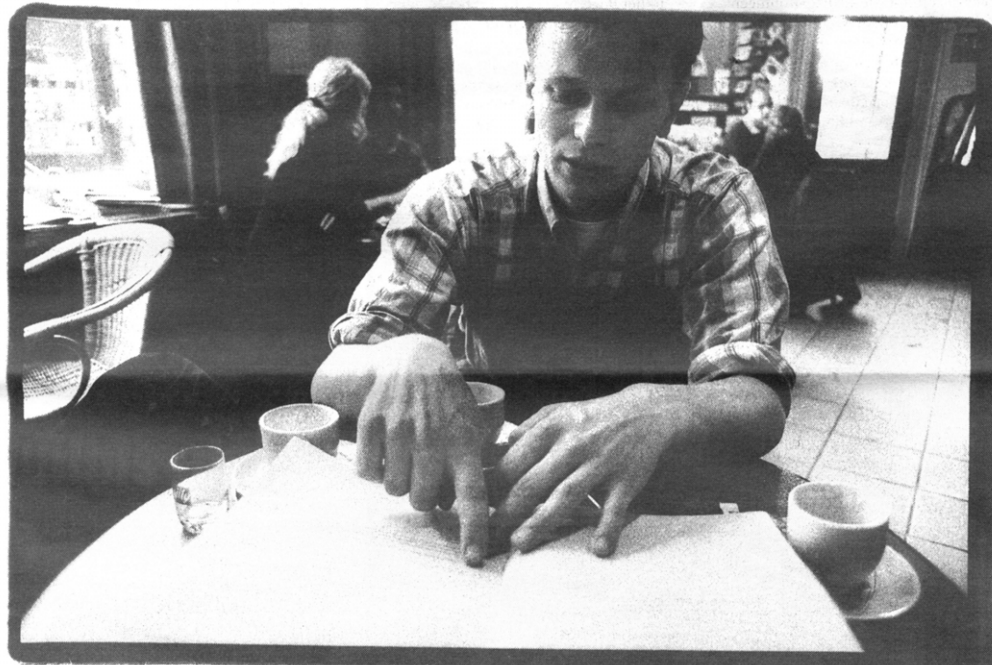
ekonomie. In het derde en vierde jaar heb je dan een aantal verplichte keuzevakken maar daarnaast mag je zelf kiezen.»

Veto: *In theorie kan je in België heel laat in gang schieten met je studies; je begint in mei en komt uiteindelijk toch met de hakken over de sloot in het volgende jaar terecht.*

Daan: «Wij hebben hier vier onderwijsblokken per jaar, en na elke blok is er een toetsperiode. Over het algemeen hebben wij hier 75 procent opkomstplicht. Als je dus meer dan een kwart van de bijeenkomsten mist, moet je een extra opdracht maken. Bij elke bijeenkomst zit ook een tutor, die de gang van zaken een beetje modereert. Dat kan een jonge afgestudeerde of een assistent zijn, maar in sommige gevallen is dat ook gewoon een ouderejaars die voor dat vak heel goed heeft geskoord.»

Voor sommige vakken hebben we twee keer per week een overzichtcollege en daarnaast nog twee keer per week een onderwijsgroep. Bij dat college staat er iemand voor de zaal en die steekt een verhaal af; je mag dan wel vragen stellen en zo, maar toch. De blokken, die zo'n acht weken duren, zijn ingedeeld per onderwerp. In de eerste fase maak je daar een opdracht over die je zelf presenteert. Op basis daarvan duiken dan vaak nog verwante problemen op, dus gaan we opnieuw op zoek op basis van vakliteratuur. Daarna, in de achtste week, volgt dan de toets. Op basis van de voorkennis die je eerder opbouwde, bouw je dan een probleemstelling op waarvan je dan later verslag uitbrengt. Ik denk inderdaad dat *free wheelen* op studievak hier een stuk moeilijker is.»

**Jeroen Lissens
Kristof Messiaen**

Zwei Becks, bittel

(foto David Maesen)

Eenendertigste studentenmaraton

Maraton liep verkeerd

Rijgelopen woensdag namen ongeveer negenhonderd lopers — een gevoelige stijging met zo'n tweehonderd deelnemers is dat in vergelijking met verleden jaar — deel aan ofwel de maraton, de halve maraton of de tien kilometer. De studentenmaraton is de oudste klassieker van Sportraad, de geleding van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) die zich de sportieve ontplooiing van de Leuvense student ter harte neemt. Met de volledige maraton — waaraan tachtig lopers deelnamen — liep het woensdagavond evenwel verkeerd. Door een fout van een seingever en de begeleidende motards, sloegen de lopers een verkeerde richting in en liepen ze ongeveer zeven kilometer te weinig.

De volledige studentenmaraton werd in vroegere tijden gelopen tussen Antwerpen en Leuven, en kon toen teren op een deel-

nemersveld van om en bij de achttienhonderd lopers — voornamelijk studenten en personeelsleden van de KU Leuven. Het aantal deelnemers daalde waardoor het niet meer haalbaar bleek om de roete tussen Antwerpen en Leuven verkeersvrij te maken. Een viertal jaar geleden werd dan uitgeweken naar het Gymnasium in Heverlee. Het te volgen parcours is een acht, waarbij er dus één straat is — het kruispunt van de acht — die je in twee richtingen moet doorlopen. Daar liep het woensdagavond fout, legt Pjeroo Van Orshoven — vrijgestelde van Sportraad — uit: «Wie precies de eerste lopers in de verkeerde richting gestuurd heeft, is niet duidelijk. De eersten worden begeleid door een motor van de politie en één van de organisatie. Daarnaast staan op het kruispunt nog een politie-agent en een seingever. Een kwartier à een half uur voor de maratonlopers starten rijdt een wagen van Sportraad het parcours af en test de seingevers door te vragen in welke richting de lopers moeten lopen. De seingever in kwestie had toen de juiste richting aange-

wezen. Bovendien hadden die vier mensen allemaal een plannetje, en is het parcours al vier jaar hetzelfde».

Pjeroo Van Orshoven legt er de nadruk op dat alleen de tachtig deelnemers aan de volledige maraton een verkeerde richting insloegen, de andere achthonderd twintig — die deelnamen aan de tien kilometer of de halve maraton — liepen wel juist. Het spreekt voor zich dat dergelijke fout sterk de aandacht trekt. Veel maratonlopers zeiden dan ook 'dit kan niet' of vonden de hele zaak schandalig. Te meer omdat ook vorig jaar enkele deelnemers aan de volledige maraton hun ongenoegen uitte. Andere deelnemers konden er wel inkomen dat in een dergelijke omvangrijke organisatie altijd een individuele fout kan gemaakt worden.

De vraag rijst ook in welke mate de keuze van het parcours het maken van fouten stimuleert. Volgens Pjeroo is één van de mogelijkheden dat in elk geval de dubbele straat die de twee sirkels van de acht verbindt, afgeschaft wordt. «We kunnen misschien overgaan van een acht naar twee aparte lussen die met elkaar verbonden worden», aldus Pjeroo. Een maraton door de stad ziet hij wel niet zitten: «De reden waarom we precies veranderd zijn van parcours was dat we niet kunnen eisen dat hele straten urenlang verkeersvrij worden

gehouden voor een beperkt aantal deelnemers. Ik zie het niet gebeuren dat de stad ermee instemt dat Leuven alleen al twee uur — het verschil tussen de starturen van de volledige en halve maraton — wordt afgezet voor tachtig lopers.»

Over hoe de studentenmaraton er volgende jaar zal uitzien, is er ook bij de organisatoren heel wat discussie. De ene wil gewoon een parcoursverandering, iemand anders wil de drie wedstrijden vervangen door één parcours van tien mijl, nog anderen pleiten radicaal voor de afschaffing van de volledige afstand. De redenering daarbij is dat het te weinig zin heeft zo'n organisatie op poten te zetten voor tachtig mensen, waarvan slechts de helft studenten zijn. De studenten voelen meer voor kortere afstanden, die kunnen ook studentikozer ingevuld worden. Getuige daarvan zijn het sterk gestegen aantal deelnemers aan de tien kilometer en de halve maraton, en de goede samenwerking met de kringen. Zo was er één meisje dat het hele parcours aflegde met skeelers en veel vallen en opstaan, iemand anders liep met twee hondjes aan de lijn en een paar studenten die hun eigen bevoorradings meesleunden in een kruiwagen. Het is in elk geval al wel zeker dat de hele discussie over de volledige maraton nog een hele weg te gaan heeft.

Benny Debruyne

Zie ginds komt het onrecht uit Azië weer aan

Om na te gaan waar het leuks dat Sint en Piet dit jaar mee-brengen, écht vandaan komt, volstaat een trip naar de speelgoedwinkel om de hoek. De zak van Sinterklaas blijkt dus niet zo groot als door sommigen wordt aangenomen en beweerd, want de goede man brengt niet alles zelf mee van thuis. Bovendien komt zelfs wat je in de speelgoedwinkel vindt niet allemaal uit Spanje: in de voorbije jaren werd Azië de grootste speelgoedproducent. En dat is niet toevallig als we de 11.11.11-aktie van het NCOS (Nationaal Komitee voor Ontwikkelingsamenwerking) mogen geloven.

Waar de campagne zich vorig jaar nog toespitste op de wantoestanden bij de productie van sportschoenen in de derde wereld, legt ze dit jaar de vinger op de wonde van een structureel probleem in onze Noord-Zuidverhoudingen. De globalisering van de economie wordt immers al te vaak door bedrijven aangegrepen om de productie van artikelen over te plaatsen naar landen waar vakbonden nauwelijks bestaan of zelfs verboden zijn. Lokale overheden maken het deze sektoren vaak nog eenvoudiger door hen weinig of geen milieunormen op te leggen. De gevolgen zijn bekend: overheden van armere landen zijn tevreden met de nieuwe inkomsten, terwijl de aandacht voor het welzijn van de werknemers en werknemers en het milieu van ondergeschikt belang is. Elke vorm van controle ontbreekt, en de winstmarges van de bedrijven zijn maximaal.

De slogan 'Zie ginds komt het onrecht uit Azië weer aan', die 11.11.11 dit jaar gebruikt, laat aan duidelijkheid weinig te wensen over: net als bij de productie van sportschoenen loopt het ook goed fout bij heel wat kleding- en speelgoedfabrikanten. De campagne is dan ook te zien als een eis voor arbeidsrechten en milieunormen die wereldwijd toegepast moeten worden. Heel wat speelgoed voor de goede Sint is immers gemaakt onder erbarmelijke omstandigheden, want voor tal van fabrikanten zijn de lage lonen het lokas bij uitstek om hun productie te verplaatsen naar Aziatische landen.

Naïef

De organisatie 11.11.11, staat niet alleen met haar eisenpakket: in alle andere westerse landen worden gelijkaardige akties op touw gezet. Bovendien zijn er eenentwintig Belgische NGO's (niet-gouvernementele organisaties) die zich samen met de grote vakbonden achter het 11.11.11-platform scharen: door de grote armoede en het gebrek aan kansen op het platteland trekken heel wat mensen in derde wereld-landen naar de steden in de hoop op een betere toekomst. Toch is het vaak zo dat wie er iedere week zeventig uur en meer werkt, nauwelijks kansen heeft om te overleven.

De aktievoerders zien echter ook in dat het naïef is te denken dat mensen nooit iets zouden kopen dat in de derde wereld in slechte omstandigheden werd geproduceerd. Vaak weten ze zelfs niet waar gekochte spullen vandaan komen. De eigenlijke aktie bestaat er dan ook in dat de konsument daarvan bewust gemaakt wordt en zich vragen gaat stellen over de herkomst van wat hij koopt in de winkel. Op die manier probeert 11.11.11 van konsumenten lastige klanten te maken, die het niet langer nemen dat hun barbiepoppen door Indonesische kinderen gemaakt worden. 11.11.11 wil dat konsumenten een lastige klantenkaart krijgen, die ze kunnen opsturen naar het Belgisch parlement. De Belgische overheid wordt zo aangespoord tot nationale en internationale aktieve

medewerking aan een regelgeving voor transnationale bedrijven.

Opmerkelijk aan de campagnes van 11.11.11 is wel dat het niet bij vage klachten over 'grote multinationals' blijft. Ondernemingen worden dit keer met naam en toenaam genoemd, en er wordt vrij precies aangegeven waar ze in de fout gaan. Dat maakt de campagnes natuurlijk riskant: de betrokken bedrijven willen maar al te graag de informatie ontkrachten en hun reputatie opkrikken door ontwikkelingsorganisaties gerechtelijk te bestrijden. 11.11.11 gaat er dan ook prat op dat de informatie die het gebruikt, recent en akkuraat is: wat meer

voor barbiepoppen, waarvoor de volgens patroon gesneden stof wordt aangevoerd uit Maleisië. Bij CSG worden de stukjes aan elkaar gestikt en daarna teruggestuurd naar Maleisië. De eindbestemming van de poppenkledij ligt in Amerika, maar ook in Nederland en andere West-Europese landen. CSG werd in het verleden al aangepakt omwille van onderbetaalde kinderarbeid, maar dat probleem is intussen van de baan. Blijkbaar zijn geen nieuwe kinderen aangenomen, en de jongste werknemers hebben intussen een aanneembare ouderdom bereikt. "Kinderarbeid is er enkel nog indien men zoals Unicef de zeer hoge mini-

van het loon zonder duidelijke reden achtergehouden door de direktie.

China

Toch werd er in juni al aktie gevoerd in CSG. Tot voor kort moesten de arbeiders namelijk op blote voeten aan het werk. De direktie vond dat binnen en buiten lopen met schoenen of sandalen de vloer en de machines te vuil maakte. Omdat geprotesteerd werd over de gezondheidsproblemen omwille van de koude vloer, die vooral bij de avondploeg opdoken, kregen de arbeiders nu toglatting om teenslippers te dragen. Ze moeten ze wel zelf betalen en op de fabriek laten. Ondanks deze resultaten blijft het volgens 11.11.11 pijnlijk dat voor elke extra frank en voor elke minimale toegewijng zo hard geknokt moet worden. De akties vanuit Europa zijn dan ook bedoeld om de verbetering van de slechte werksituatie in een stroomversnelling te brengen via externe druk op bedrijven zoals Mattel.

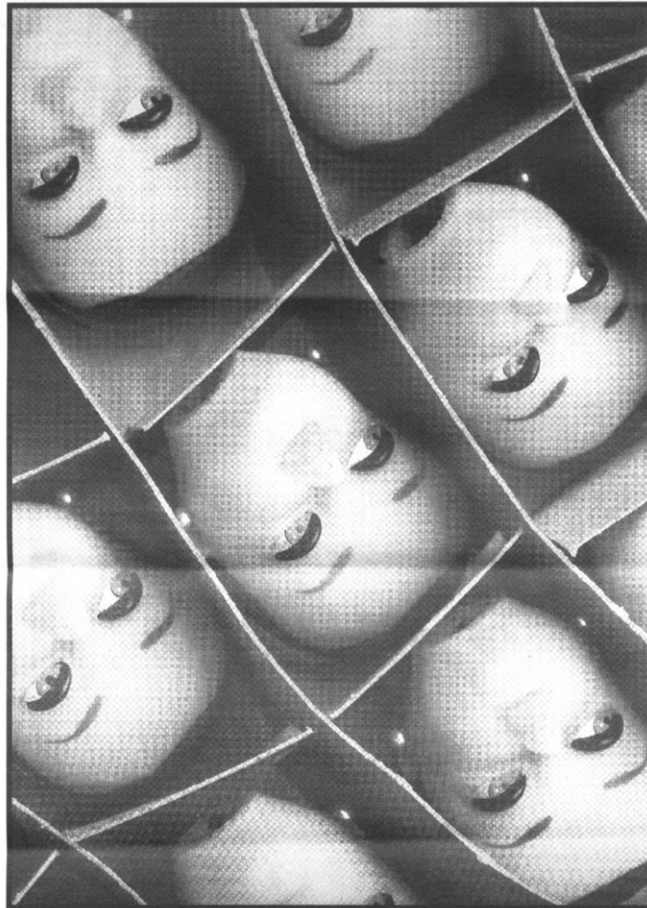
Gedurende de voorbije zomer verrichtte het AMRC onderzoek aan twaalf speelgoedfabrieken in Zuid-China. Het ging niet bepaald om de kleintjes uit de sektor: vier fabrieken van barbiefabrikant Mattel (of Tyco, dat door Mattel werd overgenomen), een fabriek die produkten maakt voor Disney, een bedrijf dat voor Hasbro werkt en waar de Teletubbies gemaakt worden, een onderneming die de Snoopies voor McDonalds maakt en een bedrijf dat voor het Italiaanse Chicco werkt. En ook daar duiken dezelfde bekende pijnpunten op: lonen die om onduidelijke redenen worden ingehouden, maxima van acht overuren per dag en tweehonderd vierentwintig per maand. Er is ook een boetesysteem dat de minste kleinigheid — zoals eten op het werk — onmiddellijk streng bestraft. Wie zo bij Happy Crafts bijvoorbeeld zonder toestemming het werk staakt, verliest meteen drie dagen loon. Een bijkomend probleem in China, blijkt de officiële vakbond ACFTU (All China Federation of Trade Unions) te zijn. Door het bestaan en de grootschaligheid ervan doet deze vakbond een gezonde situatie vermoeden, en daarin schuilt precies het gevaar: onderzoek wees uit dat de Chinese vakbond vaak niet eens in de bedrijven aanwezig is, en bij problemen systematisch de kaart van het management trekt.

Leuven

In tegenstelling tot andere akties van de Belgische ontwikkelingsamenwerking uit het verleden, beseft 11.11.11 dat een grondige analyse en geleidelijke opbouw noodzakelijk is om wanverhoudingen bij de wortel aan te pakken. Het initiatief van de door 11.11.11 gesteunde projekten komt ook van de plaatselijke bevolking zelf. Het probleem dat bij de huidige akties wordt aangekaart, is bovendien een concreet geval waar de link met de dagelijkse (sinterklaas) realiteit niet ver te zoeken is. De druk op speelgoed- en poppenfabrikanten zorgt er op die manier voor dat ontwikkelingshulp alles behalve ver van ons bed ligt. Miek Roegiers van 11.11.11- Leuven: "De honderden vrijwilligers die dit jaar op pad gaan voor 11.11.11 hebben stands aan de grootwarenhuizen en de drukke straten in het Leuvense. Toen we vorig jaar een gelijkaardige aktie opzetten, bracht die anderhalf miljoen frank op, een bedrag dat we dit jaar zeker opnieuw hopen te halen."

Jeroen Lissens

Het postrekeningnummer van 11.11.11 is 000-0000011-11. De verzamelde 'lastige klantenkaarten' worden dinsdag met 111 winkelkarren het parlement binnengedren en overhandigd aan voorzitters Langendries (Kamer) en Swaelen (Senaat). Op die manier wordt aan Kamer en Senaat gevraagd om via wetgevende initiatieven controle uit te oefenen op de praktijken van bedrijven die ook bij ons aktief zijn.

dan een half jaar oud is, wordt als achterhaald van de hand gewezen.

Medewerkers van het NCOS trokken deze zomer zelf naar Indonesië en China om uit te vissen in welke omstandigheden de topprodukten uit de sinterklaasfolders gemaakt worden. Om die vaststellingen te staven werd een beroep gedaan op de ervaringen van verschillende andere bronnen, zoals plaatselijke NGO's en het Asian Monitoring Resource Centre (AMRC), dat al jarenlang onderzoek verricht naar arbeidsproblemen in China en andere Aziatische landen. Resultaat van dat onderzoek werd het verslag 'Barbie girls op blote voeten', dat NCOS-medewerkers Rudy De Meyer en Paul Vanstoort grotereels op basis van eigen vaststellingen neerschreeven.

Indonesië

De fabriek CSG (zie kadertje) in het Noorden van Soematra is één van de voorbeelden die De Meyer en Vanstoort aanhalen. Er werken ongeveer tweeduizend mensen, waarvan achttienentwintig procent vrouwen. De fabriek werkt voor Mattel, leider op de internationale speelgoedmarkt en vooral bekend door Barbie. Ken en familie. CSG maakt allerlei kledingstukken

mumleeftijd van achttien jaar als drempel hanteert", schrijft het verslag.

"Kinderarbeid is er enkel nog indien men zoals Unicef de zeer hoge minimumleeftijd van achttien jaar als drempel hanteert."

Intussen blijft het verplichte dagelijkse quotum onhoudbaar hoog liggen, zodat enkel de snelste stiksters het vereiste aantal kleertjes kunnen afwerken. Dagen van tien uur zijn heel gewoon. De vrouwen moeten zich afkackeren om tenminste het minimumloon te halen. Wie niet genoeg produceert, wordt voor de overuren niet betaald, wel gesanktionneerd. Die hoge sociale druk om snel te produceren is voor de direktie een uitstekend instrument om de vrouwen nog harder te laten werken voor minder geld, al strookt het niet met de Indonesische wet. Bovendien wordt vaak een deel

Delokalisatie van bedrijven

De wereld, mijn bedrijf

Mestere bedrijven sluiten hier en wijken uit naar lageloonlanden omdat ze hun producten daar goedkoper kunnen produceren. De niet-geschoolde arbeiders in die landen klagen omdat ze erbarmelijk misbruikt worden. Hier te lande klaagt men omdat er arbeidsplaatsen verloren gaan. Dat is zwaar van de redering die Jan Modaal volgt als hij het heeft over wat men de delokalisatie van bedrijven noemt. Het zijn de wanstaltige gevolgen van die evolutie die de 11.11.11-aktie van toekomstige woensdag aanklaagt. Veto verdiepte zich in een actualisatie-rapport van oktober 1997 over delokalisatie en mondialisering in België. Het blijkt dat er nogal wat misverstanden bestaan over hoe verregaand die evolutie is en welke gevolgen ze bijvoorbeeld heeft voor de werkgelegenheid.

Een bedrijf kan eigenlijk op vier verschillende manieren in het buitenland zijn toevocht zoeken. Het kan zijn dat een Belgisch bedrijf bijvoorbeeld zijn activiteiten overhevelt naar een ander land. Het gevolg van deze delokalisatie is *enige zin* is dat de activiteiten in België dan worden stopgezet of verminderd. Delokalisatie met *expansie* houdt in dat een gelijkaardige activiteit uitbesteed wordt aan een ander land

zonder dat de tewerkingstelling of produktie in België vermindert. Ten derde kun je een buitenlandse vestiging opstarten waar met een andere activiteit begonnen wordt dan in België — delokalisatie met *diversifikatie* heet dat dan. Bepaalde vormen van uitwijking tenslotte beschouwt het rapport niet als delokalisatie. Als een bedrijf bijvoorbeeld noodzakelijk aanwezig moet zijn in een land omwille van haar grondstoffen of om toegang te krijgen tot de markt in dat land.

Tien procent van de Belgische vestigingen in het buitenland zijn gevallen van enge delokalisatie en leiden bijgevolg tot een afbouw van de vestiging in België. Er zijn wel duidelijk verschillen afhankelijk van de lokatie: zo hebben meer dan de helft van de Belgische vestigingen in Portugal, Ierland of Tunesië gevolgen voor de werkgelegenheid hier. Het aandeel van de delokalisatie met expansie is duidelijk groter, twee-enzestig procent van de Belgische vestigingen in de Europese Unie en twee-entwintig procent van de industriële vestigingen in Centraal-Europa gaat niet ten koste van de werkgelegenheid hier.

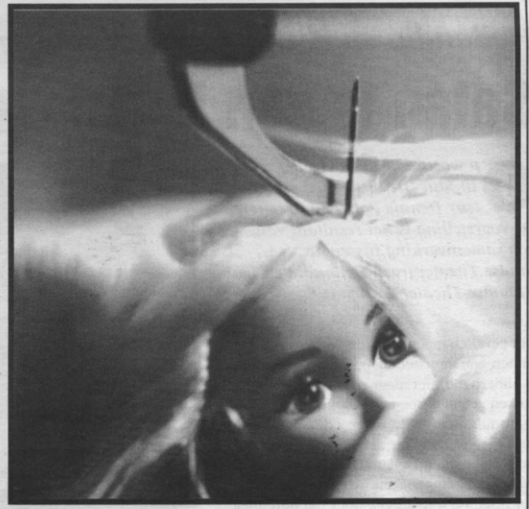
Het voornaamste motief om naar het buitenland te gaan is niet de vermindering van de loonkost, besluit de studie. Ook te strenge milieuwetgeving zijn geen sterke aanleiding om uit te wijken. Op de eerste plaats wil men aanwezig zijn op lokale markten en wil men kunnen uitbreiden. Op de derde plaats komt de loonkost. Wel is het zo

dat het element loonkost belangrijker wordt naarmate het loonverschil tussen België en het gastland groter is. Zo speelt bij de industriële bedrijven het aspect 'loonkost' een sterkere rol dan de andere redenen in Centraal-Afrika en in Noord-Afrika. Ook de sektor speelt een belangrijke rol. Voor een half dozijn nijverheidssectoren — kleding, bont en leder, schoeisel bijvoorbeeld — is de enge delokalisatie de voornaamste reden om naar het buitenland te trekken.

De nood om zich in te passen in de globale economie blijkt een sterkere motivatie te zijn dan de noodzaak om de lonen te beperken. De laatste jaren worden we om de oren geslagen met termen als 'mondialisering' en 'globalisering'. Het komt er op neer dat bedrijven — als ze hun winstmarges willen behouden — nieuwe markten moeten aanboren omdat de West-Europese markt zo goed als verzadigd is. Tegelijk neemt het belang van innovatie toe. Bedrijven baseren hun winst op het steeds sneller ontwikkelen van nieuwe producten. Het is dan ook geen verrassing dat het vooral multinationals — als Solvay of Union Minière — en niet zozeer KMO's zijn die op buitenlandse markten aanwezig zijn.

Tussen 1990 en 1995 werden 17.279 werknemers ontslagen door vooral enge delokalisatie, negentien procent van alle werknemers die door een kollektief ontslag afgedankt werden. Wat het effect van de mondialisering op de werkgelegenheid is, kon de studie niet achterhalen. De mondialisering kan afhankelijk van de situatie zowel positieve als negatieve gevolgen hebben. Als een bedrijf groeit of een crisis doormaakt, dan stijgt respectievelijk daalt het aantal werknemers zowel in het België als in het gastland. Vooral bij bedrijven die bijvoorbeeld werk- of sportkleding, boven- of onderkleding of hoeden maken, is er een groot verlies aan arbeidsplaatsen.

Wel is het zo dat de globalisering de kloof tussen geschoolde en niet-geschoolde werknemers uitdiept. De toename van de

internationale handel, het belang van innovatie en dies meer versterken de nood aan hooggeschoold personeel. Geïndustrialiseerde landen dienen vooral hun "technologisch vermogen en menselijk kapitaal" op te krikken, volgens Duits Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek. Op de gevolgen voor de niet-geschoolde arbeiders die in de industrie tewerk gesteld zijn, wordt niet diep ingegaan.

België slaagt erin meer investeringen — de chemische nijverheid en auto-assemblage zijn het belangrijkste — aan te trekken dan ze zelf doet in het buitenland. In ongeveer driekwart van de gevallen richten de Belgische bedrijven zich op West-Europa — hoofdzakelijk op onze buurlanden. In Centraal- en Oost-Europa stijgt de Belgische aanwezigheid, terwijl van de Aziatische groeiemarkten nauwelijks wordt geprofiteerd.

Het actualisatie-rapport poogt te meten waar België ergens staat in het onoverzichtelijke mondialiseringsproces. Bredere vragen horen niet tot haar opdracht. De relatie tussen de thuislanden en gastlanden, de impact die de overheid heeft en moet hebben op de economie, de sociale uitbuiting in bepaalde lageloonlanden (zie het artikel over 11.11.11) enzovoort. Initiatieven zoals 11.11.11 hopen dat de mondialisering niet beperkt zal blijven tot de economie. Zij willen de burger sensibiliseren, ervoor zorgen dat hij niet regionaal maar mondiaal denkt.

Benny Debruyne

Bron: 'Delokalisatie. Mondialisering. Een actualisatie-rapport over België, uitgegeven door het Federaal Planburo.

Open brief van NKOS/11.11.11 aan de direktie van Mattel

Geachte direktie, Dengan Hormat, met hoogachting. Zo begon het briefje van eenendertig Indonesische arbeiders aan de direktie van hun fabriek Citra Sandang Graha (CSG). In hun brief stelden ze een aantal eisen. Ze vroegen een loonsverhoging om een stukje van hun gekelderde koopkracht te recupereren en eisten de toepassing van een aantal wettelijke voorschriften. Daarnaast drongen ze aan op enkele kleine extra's zoals een tas zoete thee per dag en de toelating om op het werk sandalen te dragen. De erg bescheiden eisen werden in juni 1998 aan de direktie overhandigd. Het akkoord dat na een akte van het personeel werd bereikt, wiligt de eisen maar gedeeltelijk in. Uit gesprekken met arbeiders van CSG bleek dat zelfs dit minimaal akkoord maar schoorvoetend wordt uitgevoerd.

De fabriek CSG is u bekend. Er worden jasjes, rokjes en andere gemaakt voor Barbie, één van de topprodukten van uw bedrijf. In deze periode voor Sinterklaas prijkt het Barbiegamma in de reclamefolders van alle grote speelgoedzaken. De mooi geklede poppen gaan massaal over de toonbank. Ze zullen ook nu weer voor groot enthousiasme zorgen op zes december of bij het uitpakken van kadootjes bij de kerstboom.

We willen de pret niet bederven. Toch valt het ons bijzonder zwaar om al die kindervreugde te rijmen met de penibele omstandigheden waarin het speelgoed wordt geproduceerd. Vooral ook omdat Mattel zelf verklaart enkel speelgoed te willen verkopen dat in sociaal aanvaardbare omstandigheden wordt gemaakt. Wij weten dat Mattel een gedragskode heeft die de basisregels voor zo'n sociaal verantwoorde produktie vastlegt. We weten ook dat Mattel aan professor Prakash Sethi de opdracht heeft gegeven om een onafhankelijke controlestructuur op te zetten. Op zich zijn dat lovenswaardige initiatieven. De toetssteen blijft uiteindelijk de verbetering van de situatie in de fabrieken zelf. En daar blijkt de realiteit niet te stroken met de belofes en de goede intenties.

Nog geen maand geleden hadden we lange gesprekken met arbeiders uit CSG. Ook na hun protestaktie en de toegevingen die ze daarmee van de direktie wisten af te dwingen, blijven er ernstige klachten. Hun grootste probleem is de grote kloof die er blijft tussen het loon en de scherp gestegen kosten voor (minimaal) levensonderhoud. Rijst die een jaar geleden vier frank per kilo kostte, betaalt men nu meer dan tien frank. En dat met een dagloon van twintig à dertig frank. Ook de werkdruk die door stukwerk en een dagelijks te halen produktiesijfer zo hoog mogelijk wordt opgedreven, viel hen erg zwaar.

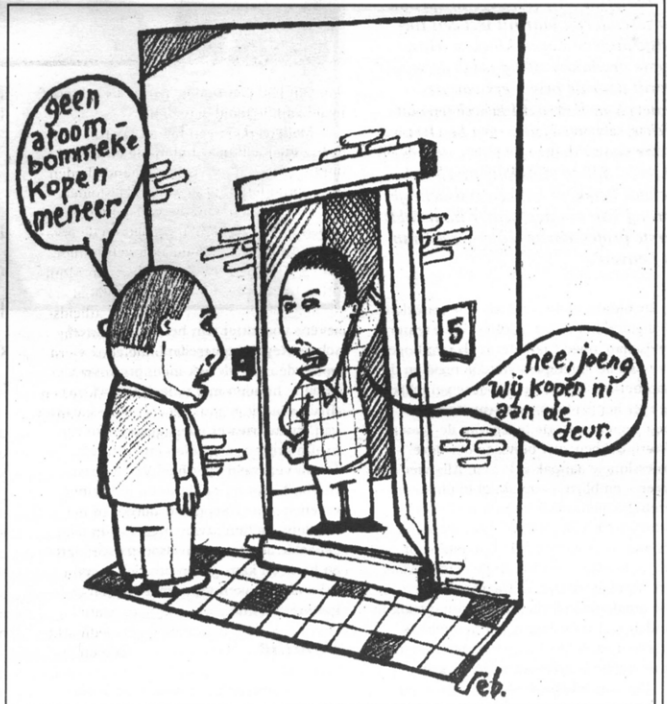
Citra Sandang Graha is geen geïsoleerd geval. Uit kersvers onderzoek over de speelgoedindustrie in China blijkt dat gelijkaardige problemen zich voordoen in fabrieken die daar produceren voor Mattel, maar ook voor Hasbro, Chicco en zowat alle grote namen uit de speelgoedsektor. Ons reisverslag en het bijgevoegde dossier laten daarover weinig twijfel.

De arbeiders, want het gaat in de overgrote meerderheid over jonge vrouwen, vragen niet het onmogelijke. De arbeiders in deze fabrieken hebben zonder meer recht op een leefbaar loon. Ze moeten kunnen werken in veilige en sociaal aanvaardbare omstandigheden. Ze moeten zich kunnen beschermen tegen de willekeur en pestertijen van opzichters en direktie. Ze hebben recht op rust en vakantie. Telkens weer valt op hoe minimaal hun eisen zijn.

Een kleine extra inspanning vanwege de bedrijven kan in dit geval een groot verschil maken. Toch merken we dat de meeste ondernemingen slechts schoorvoetend en onder druk tot kleine toegevingen bereid zijn. Ook Mattel draagt hierin grote verantwoordelijkheid. Het onderschrijft een kode met lovenswaardige uitgangspunten en goede voornemens. Het beschikt over de macht en de mogelijkheden om deze voornemens te realiseren.

In deze 11.11.11-kampagne vragen wij u: voeg de daad bij het woord.

Mieke Molemans, Voorzitter
Jozef De Witte, Algemeen sekretaris

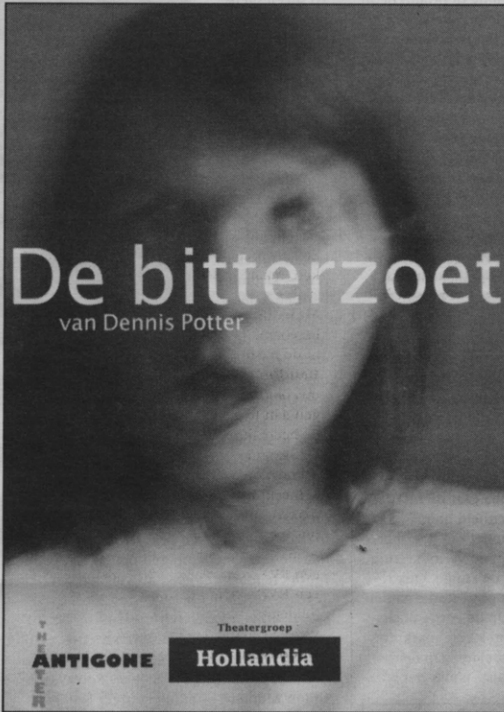
Hollandia en Antigone met 'De bitterzoet' in première in Stuc

Satan is een Engel

Op woensdag 11 november gaat in Stuc 'De bitterzoet' van auteur Dennis Potter in première. De voorstelling is het resultaat van een samenwerking tussen de Nederlandse Theatergroep Hollandia en het Vlaamse Theater Antigone.

Dat gezelschappen elkaar opzoeken om samen een voorstelling op poten te zetten, is onderhand niet meer zo nieuw. Twee weken geleden nog waren Dito'Dito en Transquiquennal samen op de bühne te zien met 'Ja, ja maar nee nee'. Maar dat net Antigone en Hollandia de handen in elkaar hebben geslagen, schept wel bijzonder hoge verwachtingen door het potentiële talent dat hier met elkaar gekonfronteerd wordt. De koproductie tussen beide is alleszins niet geheel toevallig. Jos Verbist — artistiek leider van Antigone en voordien zelf aan het werk bij Hollandia —, die in het project stap als dramaturg: "Ik vind Hollandia zonder meer het beste theatergezelschap van de Lage Landen. Vooral de manier waarop zij werken, spreekt me enorm aan. Er wordt van iedereen die meewerkt een grote zelfstandigheid verwacht. Zowel de acteurs als de technici moeten evenveel bijdragen aan het stuk." Collega-dramaturg Paul Slangen valt bij: "Toch kan je ons niet helemaal zoiets als een kollektief noemen. De eindbeslissing ligt nog altijd bij de regisseurs. Zij hakken de knopen door, maar doen dat in samenspraak met iedereen."

Regisseurs voor deze productie zijn Paul Koeck en Johan Simons, die laatste nog te herinneren als regisseur van 'Twee stemmen', dat vorig jaar de prijs van het Theaterfestival wegkaapte. Hollandia bouw-

de vooral een reputatie met haar voorstellingen op lokatie. Enkele jaren geleden brachten zij 'Varkensstal' van Pasolini onder een brug op de Antwerpse Italiëlei. Vorig jaar nog speelde het gezelschap in de hallen van Schiphol 'KLM Cargo', terwijl het

gewone leven er zijn gangetje ging. Niet helemaal op lokatie, maar toch een schitterende voorstelling door het maximale benutten van de ruimte, was 'Kingcorn', een monoloog van acteur Bert Luppens, vorig seizoen gebracht in de Dansstudio. 'Kingcorn', dat de herinneringen van een arbeider over zijn voormalige werkplaats naar boven haalt, sluit nauw aan bij de thematiek die Hollandia in het vervolg wil aan kaarten. "Wij proberen om onze koers een beetje te wijzigen door stukken te spelen die heel direct de werkelijkheid van de gewone mens weergeven", aldus Paul Slangen, "daarom is 'de Bitterzoet' een heel bewuste keuze, die heel goed in die nieuwe koers thuishoort."

Verlamd

'De bitterzoet' vertelt één avond en

één dag uit het leven van de familie Broeckx, een middenklassegezin dat een heel gewoon leven leidt, ware het niet dat dochter Carrie sinds een auto-ongeluk twee jaar geleden volledig verlamd is en slechts onverstaanbare geluiden kan uitbrengen. Mevrouw Broeckx, die haar hele leven heeft opgegeven om Carrie te verzorgen, hoopt tegen beter weten in dat haar dochter op een dag zal ontwakken. Vader Broeckx, een nukkige werkmans, vindt dat een naïeve gedachte en kan bovendien bitter weinig begrip opbrengen voor zijn vrouw. Het gezin, dat volledig uit elkaar is gegroeid, wordt op een avond verrast door het bezoek van een jongeman die zichzelf voorstelt als de vroegere geliefde van Carrie en aanbiedt enkele dagen in het huis in te trekken om voor haar te zorgen zodat mevrouw er eens tussenuit kan.

Auteur Dennis Potter, onder meer bekend als scenarioschrijver van de Britse televisieseries 'The Singing Detective' en 'Lipstick on your Collar', wilde met het verhaal — dat het script was voor de televisiefilm 'Brimstone & Treacle' — het goede en het kwade thematiseren. "Er bestaat een direct verband tussen goed en kwaad. Het zijn varianten op een begrip. Satan is ook een engel", aldus Potter zelf. In 'De bitterzoet' wordt vooral gedemonstreerd hoe een slechte daad toch het goede kan bewerkstelligen. Omwille van de seks die in het stuk voorkomt, en de verwarving van goed en kwaad, van satan en engel, werd de film, toen hij verscheen in 1978 verboden. Pas in 1988 was hij voor het eerst op televisie te zien. Over die sensuur onder andere gaf Potter kort voor zijn dood — hij overleed in 1994 aan kanker — een interview weg op BBC. Dat interview wordt bij wijze van proloog bij 'De bitterzoet' geësceneerd. Zo wordt 'De bitterzoet' op een verrassende wijze gethematiseerd en de bitterzoete zweem die er rond hangt extra in de verf gezet.

Katrien Darras

Het eerste Leuvense professionele gezelschap: de Teaterfactorij

Vuilnis als wetenschap

Kleine stap voor mij, een grote sprong voor de mensheid. Dit waren de woorden die Armstrong op twintig februari 1962 uitsprak toen hij de eerste stap op de maan zette. Voor de mensen van de Teaterfactorij zou deze uitspraak na zesendertig jaar nu wel een tikkelje anders mogen klinken. Hun eerste productie 'Brug naar de maan' wordt door de bewoners van de teaterplaneet misschien wel (ten onrechte) als een kleine stap beschouwd, maar voor Edelhard Moens, Mark De Marrée, Johan Albalonga en Fred Dekock betekent het een reusachtige sprong van amateurtheater naar 'het eerste professionele teatergezelschap in Leuven'.

De Teaterfactorij kreeg door vele toneelcritici al gauw het etiket 'professioneel teatergezelschap' opgeplakt. Het zeldzaam hoge nivo van de akteerprestatie, de regie en de ensenering, wijst erop dat deze vergelijking met het professionele teater niet te hoog gegrepen is. De leden van de Teaterfactorij hebben zeer bewust voor deze professionele aanpak gekozen. Alle vier waren - en blijven - ze actief in amateurgezelschappen, maar binnen de Teaterfactorij willen ze toch wel professioneler en dus anders te werk gaan. Tipend voor amateurtheater is dat het in de eerste plaats zeer streekgebonden is. Daarnaast ligt zo'n hele amateursondername voornamelijk in handen van vrijwilligers, en het publiek waarvoor men speelt beperkt zich meestal tot de nabije familie- en vriendenkring. Het was Edelhard Moens, acteur en

tevens voorzitter van het amateurgezelschap 'Reynaertghesellen', die ervoor opteerde om zich ook meer professioneel bezig te houden met toneel. Hij wil met 'Brug naar de maan' het regionale karakter van amateurtheater overstijgen en zo een forum krijgen in scholen en culturele centra verspreid over heel Vlaanderen. Hierbij hoopt hij op de steun te kunnen rekenen van 'Trappelend Talent' en 'Podium Jodium'; twee organisaties die bepaalde amateurstoneelspelers selecteren en hen een kans geven om zich meer bekend te maken via voorstellingen in culturele centra.

Familie

Een tweede punt waarin de Teater-

factorij zich onderscheidt van een amateurtheater, is dat ze niet werken met vrijwilligers maar met vier vaste medewerkers. Naast acteur Edelhard Moens is dat Mark De Marrée (regisseur), Fred Dekock (techniek) en Johan Albalonga (pseudoniem van Jan De Vuyst, de gangmaker van Kampus-Toneel, die de tekst geschreven heeft van het stuk 'Brug naar de maan'). De vier mannen hebben er een heel jaar samen aan gewerkt om het stuk 'Brug naar de maan' podiumklaar te maken. Ze zullen zich ook het komende jaar verder concentreren op deze eerste productie in de hoop nog meer respons te krijgen van het theaterpubliek. Voor de toekomst hebben zij reeds enkele ideeën in het hoofd, en ook die zullen met een beperkt aantal mensen uitgewerkt worden.

Ten slotte verschilt de Teaterfactorij ook van amateurtheater in het soort publiek dat zij wensen te bereiken. Daar waar het publiek van amateurgezelschappen zich beperkt tot de nabije familie- en kennissenkring, wil de Teaterfactorij dat open-trekken naar een zo groot mogelijke groep. Hierbij komt dan ook het aspect van reclame en sponsoring bij kijken. 'Kultuur en kommersie' wordt nog steeds als een onmogelijk huwelijk naar voren geschoven, maar de Teaterfactorij is er toch in geslaagd om beide op een artistiek verantwoorde wijze in 'Brug naar de maan' te verenigen.

Het hoofdpersonage in het stuk is Theo De Swaen, een arme vuilnisman die zich bijna gedurende het hele stuk voordoet als doctorandus en afvalsocioloog. Hij ontvangt het publiek in zijn afvalonderzoekcentrum en laat hen een blik werpen in zowel de afvalzakken van de Bondgenotenlaan als die van het arme Lepelstraatje. De vergelijkende studie van de inhoud van de afvalzakken biedt Theo de kans om zijn publiek te overdonderen met allerlei wetenschappelijke uiteenzettingen over de verschillende manieren van leven in beide straten. Maar zijn imago als koele wetenschapper krijgt even snel weer een deuk, wanneer hij dieper begint na te denken over de inhoud van de afvalzakken en verkondigt dat die bepaalde ideeën en fantasieën oproept. Het publiek wordt werkelijk heen en weer gesleurd tussen de meest ekstremes gemoedsferen, tussen een wereld van herinnering en fantasie, tussen een wereld van waan en zin, tussen dans, zang en voordracht; een strategie waardoor de monoloog het publiek meteen in zijn greep heeft. Zelfs tijdens de pauze wordt er verder gespeeld, en voor de trouwe zittenblijvers wordt het pas echt plezant wanneer Edelhard in het tweede deel meerdere malen begint te alluderen op wat hij in de pauze tegen die enkele mensen verteld heeft.

Deborah Bické

Politiek om vier uur 's nachts na twintig pinten

Hun vaste stek — jeugdhuis 'Clockwork' — is gesloten, hun radioprogramma op Scorpio — 'de Zestig Minuten van Sodom' — dreigt te verdwijnen, maar 'Les Baudouins Morts' schijnen niettemin meer levend dan ooit. Na een eerste demo hebben ze nu een CD opgenomen die binnenkort aan het grote (?) publiek wordt voorgesteld. Na een eerste gemiste afspraak — het gros van de groep zat op het konsert van Motörhead — versierde Veto toch nog een diepzinnig gesprek met de uitvinders van de 'Dop Pop'. Over kleinkunst, de dood van Boudewijn, kontakadvertenties en jawel, de onvermijdelijke revolutie. Zoals het echte revolutionairen past, hebben een aantal 'Baudouins Morts' evenwel een vaste job in the system die ze liever niet verliezen. Vandaar dat hier op uitdrukkelijk verzoek enkel hun alter ego wordt vernoemd.

zeer bespreekbaar.»
Veto: Jullie radioprogramma is vooral een aaneenrijging van vuzigheden. Is dat ook de rode draad doorheen de teksten op jullie CD?
C3A: «Porno en hele platte simplistische politiek gefrustreerde slogans zijn inderdaad de twee pijlers van onze teksten. En daar is heel ekspliciet voor gekozen.»
Baudouin Lahaut: «Zoals de grote Duitse filosoof Marx al zei: 'Klassestrijd en kloritis zijn de twee grote streefdoelen van de man', en wie zijn wij om dat te betwijfelen.»
Veto: Naar een boodschap of ideologie hoeven we dus niet te zoeken?
C3A: «Je kan moeilijk beweren dat je bij het beluisteren van onze CD niet merkt dat de teksten niet geschreven zijn door de CVP-jongeren of door KVHV-adepten. Als je een achtergrond hebt in de anarchistische beweging gebruik je dat uiteraard als referentiekader. Maar we willen geen dingen gaan aanklagen ofzo. In plaats van politiek korrekt te zeuren over het gevaar van extreem-rechts pakken we er Veerle Dillen (dochter van, nvdr.) uit en roepen we dat

sing, een haalbare linkse formule, want dan was die allang uitgevonden en uitgevoerd. Als je je beperkt tot het pacifisme en geweldloos verzet zal je nooit iets bereiken, net zomin als je iets kan bereiken door alleen maar blind, zinloos geweld te gebruiken. Het komt erop aan om alle mogelijkheden samen te laten vloeien.»
C3A: «Wij stellen gewoon de vraag of je je moet bekeren tot de religie van de geweldloosheid. Je kan daar niet zomaar positief op antwoorden. Neem bijvoorbeeld de aanslagen van het 'Animal Liberation Front'. Ze zullen daar misschien niks mee bereiken, maar ik vind dat niettemin een goede zaak.»
Malcolm Nix: «Je moet ook niet altijd iets bereiken. Als je maar het gevoel hebt dat je in de juiste richting evolueert.»
Baudouin Lahaut: «En het komt er voor ons ook niet op neer om bepaalde richtingen aan te geven. Dat is heel duidelijk niet de bedoeling. Als je bijvoorbeeld kijkt naar een nummer als 'Doe de Kropotkin' of 'Blind Geweld'; je zou met die nummers een echt anarchistisch statement kunnen maken, maar daar draait dat nummer voor ons niet om. Wij gaan de revolutie voeren omdat dat plezier is, omdat het leuk is om een RVA-kontroleur — het hoeft niet eens een KVHV'er te zijn want dat is iets te duidelijk — op zijn bakkes te geven. Dat is weinig stichtend maar wel plezier.»
Buenaventura D'Orazio: «Wij brengen gewoon het sloganische van de punk, zonder de tipische punkmuziek.»

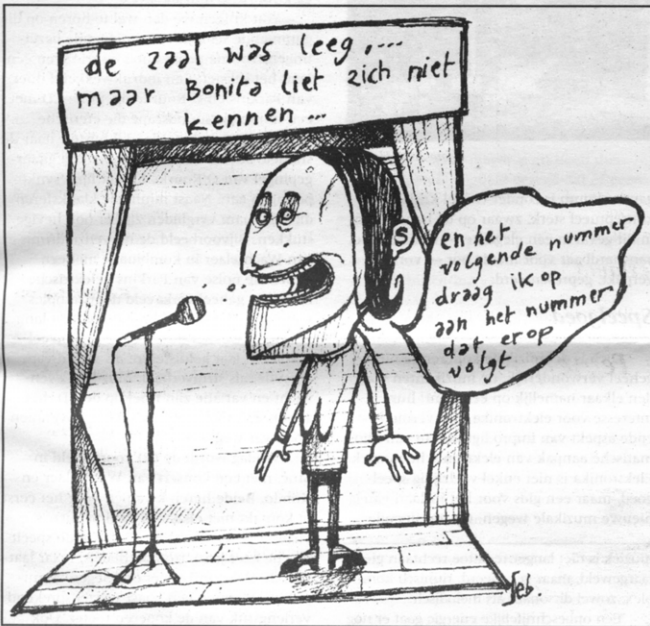
C3A: «Dat zal zowieso het geval zijn, want er is geen enkele andere radio die ons programma ook maar zou gedogen. Wij zijn eigenlijk het tipevoorbeeld van de bestaansreden van een onafhankelijke radio als Scorpio.»
Malcolm Nix: «Maar we gaan zeker nog een aantal keer optreden. Het liefst nog op totaal onverwachte plaatsen zoals pensenkemissen, braderieën en 'Tien om te Zien'. Zo van die brol waar niemand ons verwacht.»
C3A: «Zoals die keer dat we gespeeld hebben in het Zuiderpershuis in Antwerpen. Dat was voor vijf man en een paardenkop op de tentoonstelling 'Vrouwen over Leven' — allemaal vrouwenkunstenaars met kunstwerken over de vrouw — waar wij dan stonden met teksten als 'Geef mij maar honderd pagina's vol met pikken en met vagina's'. En wij met het nummer 'Marcel Colla tegen de Muur' maar kappen op de SP terwijl die dag daar georganiseerd werd door alle socialistische organisaties in Vlaanderen. Sterk!»
Baudouin Lahaut: «De 'Internationale Nieuwe Scene' (duf vormingsteaterfossiel uit de jaren zestig, nvdr.), die speelden daar toen ook ergens, zijn nog komen klagen over het lawaai.»
Veto: Bij wie willen jullie in het voorprogramma?
C3A en Malcolm Nix: «De Spice Girls! Absoluut!»
Baudouin Lahaut: «Of de Dolly Dots.»
Buenaventura D'Orazio: «Geef mij toch maar Juul Kabas.»
Malcolm Nix: «Dat is nog haalbaar. Juul Kabas kost tegenwoordig niet veel meer. We kunnen die zelf inhuren en boven ons op de affiche zetten.»

‘Juul Kabas kost tegenwoordig niet veel meer, we kunnen die zelf inhuren en boven ons op de affiche zetten.’

Veto: Jullie muziek leunt inderdaad meer aan bij kleinkunst dan bij punk.
Malcolm Nix: «Het feit dat we aanvankelijk alleen maar een akoestische gitaar hadden, heeft inderdaad enige invloed gehad op het genre. Wat op zich dan weer heel punk is, vind ik.»
Baudouin Lahaut: «Het was voor ons ook een beetje de grap om het meest kneuterige en stomme genre dat je kan vinden, kleinkunst, te maken.»
Veto: Hoe zien jullie de toekomst van 'Les Baudouins Morts'?
Malcolm Nix: «Op dit moment is het alermindst duidelijk waar de groep naartoe zal gaan. Ons bindmiddel is nu nog altijd 'de Zestig Minuten van Sodom', maar aangezien het niet zo goed gaat met Radio Scorpio, zou dat wel eens het einde voor ons programma kunnen betekenen.»

Raf Gerits
Kristof Daniels

Op 27 november stellen 'Les Baudouins Morts' hun CD voor aan het grote (nu, ja) publiek in Jeugdhuis Sojo. Een deel van de opbrengst van de verkoop zal dienen om de financiële put van het ter ziele gegane Jeugdhuis Clockwork te helpen dempen. Wij geven alvast twee van die CD's weg aan de twee eersten die zich op Veto melden met een antwoord op de volgende vraag: Is Asia Carrera een pornstar of de zanger van Motörhead?

Veto: Hoe zijn 'Les Baudouins Morts' eigenlijk ontstaan?
Malcolm Nix: «Het is allemaal begonnen met Pater Meinhoff die aan de toeg van de Clockwork een aantal mensen zonder smaak gerekruteerd heeft om op Scorpio een radioprogramma — 'de Zestig Minuten van Sodom' — te maken. En toen we daarmee begonnen, viel het ons op dat we, in plaats van rommel van andere mensen te spelen, evengoed zelf nummers konden maken. Het is dus begonnen met het verzinnen van nummers voor het radioprogramma. Pas later is de groep een eigen leven gaan leiden.»
Baudouin Lahaut: «De naam van de groep bestond wel al langer, zelfs van voor de dood van Boudewijn. Het is een eerbetoon aan onze vorst, en vooral aan de Dead Kennedys.»
Buenaventura D'Orazio: «Het was eigenlijk wachten tot Boudewijn de pijp uitging voor we echt konden beginnen.»
Baudouin Lahaut: «En op een lead singer, want die hadden we in eerste instantie nog niet. Daarom hebben we toen een kontakadvertentie geplaatst in ons lijfblad 'Samantha' (luxe-editie van de Pabo, 'de leukste erotikacatalogus', nvdr.) en daar is C3A op afgekomen.»
C3A: «Veel 'boys bands' schamen zich erover dat ze via een advertentie met elkaar in contact zijn gekomen, maar bij ons is dat

we die een vibrator in haar hol gaan steken met elektriciteit op. Of verheerlijken we bijvoorbeeld blind geweld. Het gaat allemaal zodanig ver, het is allemaal zo gortig dat je er echt geen politieke boodschap meer in kan zien. We spreken ons ook niet uit over de grote maatschappelijke thema's. Dat kan ook niet: op een CD met songteksten van beperkte lengte — waarin dan nog enkele keren een refrein herhaald wordt — een politiek thema genuanceerd bespreken, gaat gewoon niet.»
Baudouin Lahaut: «Onze muziek is zo'n beetje wat je overhoudt van politiek om vier uur 's nachts met twintig pinten in uw kloten.»
Malcolm Nix: «Politiek korrekt leven is ook ongelofelijk saai.»
Veto: Is het dan echt gewoon provoceren om te provoceren?
Malcolm Nix: «Nee, toch niet. Maar het enige wat je kan doen met een groep als 'Les Baudouins Morts' — met nummers die beperkt zijn van omvang en beperkt wat tekst betreft — is gewoon een aantal vragen stellen. Neem nu het nummer 'Blind Geweld'. Wij zetten niemand aan om een machingeweest ter hand te nemen en iedereen blindelings neer te knallen. Maar we zetten de mensen wel aan om eens na te denken over het feit dat dat misschien wel een optie kan zijn. Er zijn zoveel opties. Er is niet zoiets als een zaligmakende oplos-

[ADVERTENTIE]

ROOIE-OORTJESTEKENAAR

DANY SIGNEERT

op donderdag 12 november
[van 16.00 tot 19.00 u.]

HET BESLOTEN LAND

Parisijsstraat 16, 3000 Leuven
Tel: 016/22.58.40 - Fax: 016/29.47.85
Email: info@hbl.be - Website: www.hbl.be

Vrije impro op huiskamerformaat

In oktober 1997 bracht het dansfestival van Klapstuk voor de tweede maal een ophefmakende reeks improkonzerten. Zes vooraanstaande muzikanten traden met elkaar in een muzikale dialoog zonder vooraf afspraken te maken. De konsertreeks werd gedeeltelijk opgenomen en is nu goed voor een opmerkelijke CD op het Belgische label Lowlands. Vrijdag wordt de CD voorgesteld in Stuc met een konsert van trompettist Toshinori Kondo en drummer Dirk Wachtelaer.

Improvisatie is sedert enkele jaren volop in de mode in de muziekwereld, om meerdere redenen, zo lijkt het. Er is de fascinatie voor het onbekende, het muzikale koorddansen: steeds hoger vliegen, en elke zekerheid op een zachte landing uit het oog verliezen. Maar thans krijgt improvisatie ook terug de betekenis van muzikale vernieuwing die ze in de jaren zestig had. Improvisatie betekent zoveel als de vinger aan de pols houden — waarmee de aanwezigheid van zo'n muziek op een hip dansfestival als Klapstuk 97 verklaard is.

Deze mode gaf zelfs aanleiding tot een nieuw genre dat luistert naar de naam 'impro' — een genre dat specifiek met de jaren negentig verbonden wordt. Impro verwijst naar vrije improvisatie — een idioom dat ongeveer vijftig jaar oud is — maar intussen niet meer enkel toebehoort aan verstokte freejazzers. Impro vandaag biedt onderdak aan een mix van vrije improvisatie, elektronische muziek, avant-rock, dance en zowat alle muziek die zich doorheen marges beweegt. Impro is niet langer de compromisloze free music van weleer met een al dan niet verdoken conceptuele inslag. Het is bij uitstek de muziek geworden van veelvraten, diehards die zich met een neobarok aura doorheen het fin-de-millennium bewegen — zoals critici graag over recente modes spreken.

Another Fear No Fall — de naam van de konsertreeks — wilde zich precies op dit kruispunt van genres in vernieuwing begeven. De muzikanten die daartoe werden opgevoerd waren dan ook niet de minsten:

sampler David Shea, harpiste Zeena Parkins, gitarist Jim O'Rourke, trompettist Toshinori Kondo, drummer Dirk Wachtelaer, en DJ Low — de enige in het gezelschap die als een eenzame prutser uit de boot valt. Ondanks de schitterende muzikanten die allen een indrukwekkend palmares kunnen voorleggen verliepen de konserten moeizaam. Ze waren zelfs bij momenten saai en oninteressant, als een zootje ongeregeld dat gewenteld was in een

bedrijf Lowlands is er wonderwel in geslaagd deze moeilijk toegankelijke muziek op overtuigende wijze aan de man te brengen. Dat is meteen ook de betrachting van Lowlands: grensgebieden van avantgarde, techno en dansmuziek, jazz, impro, etnische muziek en zo meer exploreren, én bovendien de kloof met haar potentiële luisteraars verkleinen. Misschien beheerst labelbaas Tom De Weert wel de nieuwste truuks van het cultuurwereldje: de kritische ele-

Impro in Stuc.

(foto Joost Helsen)

teveel aan apokalyptische fantasieën. De impro trapte in een welbekende val: een vrijblijvende omgang met instrumenten en klankmateriaal.

Filter

Paradoxaal genoeg lijkt de CD mijlver af te staan van wat er in die bewuste week te horen was. Een CD heeft natuurlijk een stap voor op improvisatiekonzerten: een filter houdt enkel de hoogtepunten over, wars van de talrijke dalen die impro op het podium met zich meezuult. Daarom kan de naam 'Fear No Fall' die projekt en CD meekregen zich nu ook restloos waarmaken. Het Antwerpse label en distributie-

gantie. Impro is zonder twijfel kritisch — konseptueel sterk, zwaar op de hand — en in dit geval in een elegante — welklinkend, aanvaardbaar voor menig oor — vorm verpakt, gepresenteerd.

Speelgoed

Toch is de muzikale coherentie niet geheel verwonderlijk, de muzikanten vonden elkaar namelijk op één punt: hun interesse voor elektronika. Het vernieuwende aspect van impro ligt hier in een idiomatische aanpak van elektronische muziek. Elektronika is niet enkel veelzijdig speelgoed, maar een gids voor het inslaan van nieuwe muzikale wegen. Op ingrijpende

muziek is niet langer rechttoe rechtaan gitaargeweld, maar gevarieerd, ritmisch complex, zowel dissonant als melodisch.

Een onbeschrijflijke energie gaat er nog steeds vanuit. De sound werd jaar en dag bepaald door de truuks met het plectrum: de bas krijgt er een hevig en korrelig geluid door. Bij elke ruk aan en snaar krijgt de luisteraar als het ware een spasme, noem het een esthetische energieopstoot, die tegen een hells tempo op zijn minst ook voor een lichamelijke ervaring zorgt. De muziek is intussen avontuurlijker geworden: de ritmes zijn bijvoorbeeld rijker. Improvisatie staat nog steeds centraal, The Ex blijft een groep die zich toont op het podium, steeds opnieuw in volle concentratie. Alles of niets.

Als voorprogramma bij de toernee brengt The Ex een traditionele Malinese groep mee — over tegendraadheid gesproken. Het trio brengt virtueuze muziek voor kora (een eenentwintigjarige harpluit), balafon (een gestermd slaginstrument dat bestaat uit een reeks kalebassen), en ngoni (een kleine Afrikaanse gitaar). De muziek van koraspeler Djibril Diabate is gericht op het doorgeven van de Malinese kulturele traditie — hij kent zowat alle nummers die er in Mali gespeeld worden uit zijn hoofd. Zijn hele leven is doordrongen van muziek. The Ex heeft een grote bewondering voor de wijze waarop de man zijn verantwoordelijkheid tegenover dat muzikale erfgoed draagt. Zelfs in de supermarkt laat hij zich niet afleiden door de talrijke toestanden in de schappen. Hij koopt gewoon zijn vis en kool en koopt daarmee zijn potje.

Jeroen Peeters

Vijf gratis CD's

Vrijdag om halfnegen wordt in de Stucbar de schitterende CD 'Fear No Fall' voorgesteld met een konsert van Dirk Wachtelaer en Toshinori Kondo. Voor lezers van Veto is er echter een avantpremière. Lowlands en Veto schenken vijf cd's weg. Haast je, rep je vanat dinsdagnamiddag naar Veto's hoofdkwartier ('s Meiersstraat 5) en demonstreer op de trap dat je verstoken bent van angst om een duik in de diepte. Je gaat dan als een gelukkige eigenaar van de CD 'Fear No Fall' naar huis.

wijze wordt het totale klankbeeld gewijzigd: melodie en ritme zijn niet meer wat ze eens waren. Beide componenten worden ingeschakeld in een abstrakt muzikaal geheel dat zich voortbeweegt in langzame wijzigingen van een klankveld, al dan niet drijvend op een puls — soundscapes dus. Ook door een aaneenschakeling van kleine entiteiten zoals bizarre klanken, gesproken stukjes, korte muziekfragmentjes, kan er een bijzondere vorm van melodisch verloop ontstaan. Fear No Fall begeeft zich op het kritische punt waar niet enkel performance en elektronika samengaan, maar waar bovendien de muziek grondig bepaald wordt door muzikale concepten die de elektronische muziek levert.

Wat krijgen we dan wel te horen op dit glimmende schijfje? Uiteenlopende bezettingen, voornamelijk duo's en trio's, en één keer het sekstet. Een indrukwekkend duet van Parkins en O'Rourke opent de CD met een minimale soundscape die eterische klanken opstapelt en daarbij luistert naar de subtiele boventonen. Ontwapenend gitaar-gepingel van O'Rourke brengt fijne synkoperingen aan. Naast minimale klankfergen die langzaam verglijden zijn er ook hevige stukken. Bijvoorbeeld de nerveuze drums van Wachtelaer in combinatie met een stuwende noise van Parkins's elektrische harp, het geheel verwekt door samples van Shea. Het sekstet brengt ook een lang en indrukwekkend stuk dat zich op veel manieren laat beluisteren: als soundscape, als suite, als stripverhaal. Muzikaal evenwicht en variatie zijn troef op de CD, het avontuur van de improvisatie is bovendien nooit ver weg.

Vrijdag wordt de CD voorgesteld in Stuc, met een konsert van Wachtelaer en Kondo. Beide heren kwamen voor het eerst in contact met elkaar in Paul Schütze's virtuele groep Phantom City. Kondo speelt de ene keer jazzy trompetrieden, maar laat zich de elektronika niet ongelégen. Manipulaties vormen een haast vanzelfsprekend verlengstuk van de kopen tezelfs. Ook Wachtelaer kan bijzonder goed overweg met elektronika: beide muzikanten zullen daarom vrijdag als een kwartet klinken — een mooie live aankondiging van een boeiende CD.

Jeroen Peeters

Konsert van The Ex in Stuc

Vis en kool

Woensdag staat in Stuc de Nederlandse groep The Ex op het podium. Ze bestaan intussen zo'n twintig jaar, en evolueerden van een beruchte politieke anarchopunkband naar cultureel fenomeen. De vijf veertigers spelen nog steeds stomende muziek, die met de dag avontuurlijker wordt. Als voorprogramma brengen ze Lanaya mee, een traditionele groep uit Mali.

Waar het Stuc zich vroeger vooral richtte naar het voorbeeld van de experimentele New-Yorkse 'Knitting Factory'-club weet het tegenwoordig geregeld uit een nieuw muzikaal vaatje te tappen, en wel dat van producer Steve Albini. Een goede keuze overigens, gemeten aan het schitterende konsert van Vandal X drie weken geleden. Ditmaal krijgen we een konsert van The Ex voorgeschoteld, ter promotie van hun nieuwe cd 'Starters Al-Otometers', de voorbije zomer opgenomen met Albini. De groep is daarmee zowat aan zijn vijftiende langspeler toe, naast talrijke singles en konsertmatige projekten. In het voorjaar komt er zo bijvoorbeeld nog een samenwerking van The Ex met Tortoise uit op CD.

The Ex ontstond eerder toevallig in 1979, toen ze geboekt werden voor een festival, alvorens de band goed en wel bestond. De eigenzinnige muziek van The Ex werd jaar en dag betiteld als 'politieke anarchopunk', hoewel de bandleden niet naar punk luisterden, en er evenwel bejaarden als hanenkammen tot het publiek behoorden. Voor de muzikanten was het veelveel lol trappen dan missionaris spelen. De teksten spreken echter nog steeds tot de verbeelding van mensen met een tegendraads gedachtegoed. Ze beginnen bij Marx en eindigen bij slechte ideeën en lege gedachten.

Puzzel.

De sinische bespiegelingen die zanger G.W. Sok — dat staat voor Geiten Wollen. Jos voor de vrienden — op het publiek loslaat, worden sedert tien jaar aangevuld met een brede muzikale onderbouw — haha ja, onderbouw. Samenwerkingen met jazzmuzikanten, met Kamagurka en Herr Seele, met de betreurde cellist Tom Cora — drie jaar geleden nog aan het werk te zien in Stuc — en anderen hebben de muzikale horizon verbreed. Nu The Ex na jaren met gasten te hebben gespeeld, terugvalt op het kwintet lijkt alles als een puzzel ineen te passen. De

Mensen zonder papieren

In Antwerpen, Luik, Verviers en Brussel kwamen de afgelopen weken vluchtelingen samen in kerken om de aandacht te trekken op hun uitzichtloze situatie. In Leuven beweegt er vooralsnog niets. Niettemin Jansseert de organisatie 'Mensen zonder papieren' ook aan de Leuvense studenten een oproep om hun steun te betuigen met de *sans papiers*. Op zaterdag 14 november zullen de vluchtelingen in de genoemde steden hun kerkasiel verlaten om in Brussel een gezamenlijke actie te voeren. Sympathisanten wordt gevraagd om tegen drie uur eveneens naar de hoofdstad te komen, naar plaats die later bekendgemaakt zal worden. Wie geïnteresseerd is, kan woensdag ook al naar Antwerpen afzakken waar om zeven uur een debat over regularisatie gehouden wordt in de faculteit Rechten van de Ufsia (Rodestraat).

“Je moet niet dweilen met de deur open”

Je zit met een briljant idee of je hebt net iets uitgevonden waarmee je de wereld denkt te verbeteren en je hoopt er nog wat geld uit te slaan. Dan geeft een octrooi je het alleenrecht op je geesteskind, maar als je je uitvinding binnen de KU Leuven realiseert, zal je maar een deel van de eer en het geld opstrijken. De KU Leuven is namelijk eigenaar van alle uitvindingen die gebeuren onder haar vleugels. Om mensen wegwijs te maken in de ingewikkelde octrooiwereld is er het LR&D vzw of Leuven Research and Development. DirektEUR Hans Claes zoekt ideeën en verkoopt ze.

Veto: Wat is nu eigenlijk een octrooi?
Hans Claes: «Het is een recht dat je krijgt om een bepaalde werkwijze exclusief te gebruiken. Dat is territoriaal bepaald. Als je een octrooi hebt in België dan ben jij de enige die dat in België kan exploiteren. Dat heeft natuurlijk een economische waarde omdat je concurrenten kan verhinderen een bepaalde methode te gebruiken.»
Veto: Hoe gebeurt een aanvraag en wat is het werk van LR&D daarin?
Claes: «Onze man hier beschrijft de vinding, daarmee stappen we naar een octrooi-buro, dat het dan in een bepaalde vorm giet. We besteden dat dus uit aan octrooi-buro's. Dat is ook niet onlogisch omdat wij vindingen hebben op de meest diverse gebieden.»
Veto: En dat zijn?
Claes: «Dat gaat van elektronika, naar biotechnologie, naar nieuwe materialen enzovoort. Ook al zouden we zelf een octrooigemachtigde in dienst hebben, dan zou die man het nog zeer moeilijk hebben zo'n breed domein te kunnen bestrijken. Toch denken we eraan om zo iemand in dienst te nemen. We stellen immers vast dat veel octrooien in één bepaalde sektor zitten, in de biotechnologische sector. Er zou tenminste iemand moeten zijn die met meer kennis van zaken praat.»

Inventief

Veto: Hoeveel aanvragen worden er door de KU Leuven gedaan?
Claes: «Op jaarbasis nemen wij een vijftiental octrooien. Dat is toch een redelijk aantal, meer dan de Nederlandse universiteiten, misschien wat minder dan sommige grote Amerikaanse. Onze universiteit heeft met de oprichting van LR&D vzw in 1973 ongeveer als eerste in Europa een dienst opgezet om onze vindingen te kommersialiseren. Wij zijn er vrij snel gevoelig voor geworden dat de vindingen enig commercieel belang hebben en dat je een procedure moet hebben om ze te beschermen, en dat is precies een van de taken van LR&D vzw»
Veto: Hoe verloopt die procedure dan?
Claes: «Eerst moet je er zeker van zijn wie de eigenaar is van de vindingen. Hier is dat onbetwistbaar de universiteit en dus niet de uitvinder zelf. In Duitsland is dat bijvoorbeeld wel zo, daar is de prof eigenaar van zijn vindingen. Hier geldt het principe dat zo gauw een prof iets vindt, hij dit moet melden aan deze dienst. Dan gaan wij na of het de moeite waard is om te octrooiëren en of de vinding voldoende nieuw en inventief is. Daar is dan ook een literatuurstudie aan gekoppeld. Daarna moet er gediscussieerd worden met de prof of het wel zinvol is. Bestaat er een markt voor, is er enige interesse voor? Dat is altijd een moeilijke kwestie omdat je dat zeer moeilijk op voorhand kunt weten. Ervaring en inzicht in de sectoren spelen daar toch een rol bij. In de farmaceutische of chemische industrie bijvoorbeeld zijn octrooien zeer belangrijk. De ontwikkeling van geneesmiddelen kost zodanig veel geld dat niemand geïnteres-

seerd is in de ontwikkeling als hij niet zeker weet dat hij de enige is om dat produkt te kommersialiseren. In de informatiekasector is dat allemaal niet zo evident omdat er alle drie tot vier jaar iets nieuws is en daardoor daalt de waarde van een octrooi erg snel. We moeten dan een soort van afweging maken of we het al dan niet gaan doen. Dat gebeurt in samenspraak met die prof, en we kontakteren dan ook een aantal bedrijven.»

Tijdsdruk

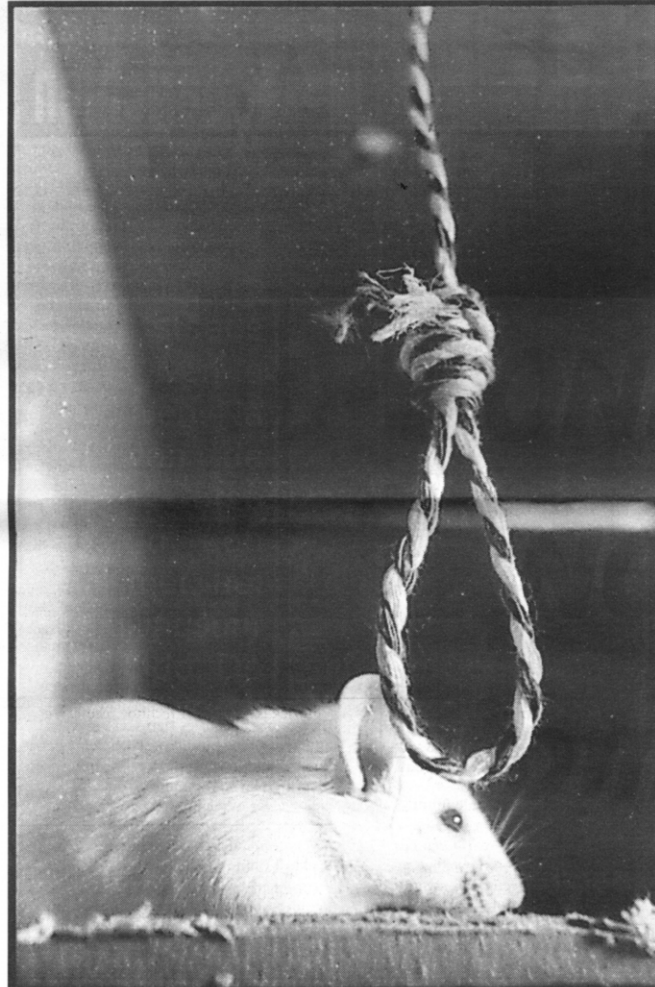
«Soms leggen we in eerste instantie een octrooi neer in België of Nederland. Wil een octrooi echt effectief zijn, dan heeft het weinig zin om het enkel daar neer

eren, uiteraard op eigen kosten.»
Veto: Licht het aksent dan op de bescherming of eerder op de kommersialisering?
Claes: «De enige bedoeling die je hebt wanneer je een octrooi neemt is kommersialisering, want de octrooiernaam zelf kost relatief veel geld, zeker een soort wereldwijde octrooiëring. Daarmee bedoel ik de geïndustrialiseerde landen uiteraard — de VS, Japan en nog andere van die Aziatische tijgers. Als je van in het begin weet dat je geen echt commercieel potentieel hebt, dan doe je het niet, dat zijn verloren kosten. Het voordeel van een octrooi is ook dat wanneer je het eenmaal hebt neergelegd, je het ook vrijuit kan publiceren. Een van de absolute vereisten van een octrooi is nieuwheid in Europa. Wanneer je je vind-

taks die daar betaald moet worden. Dat maakt een octrooi natuurlijk duur want als je een effectieve bescherming wil moet je octrooien neerleggen in een heleboel landen. Er zijn ook wel Europese aanvragen, een eenmalige ingang voor gans Europa, maar dat is wel duur. Dan moet je ook nog eens jaarlijks een taks betalen zolang het octrooi geldig is. In het begin is dat niet zo veel, maar naarmate een octrooi ouder wordt, worden die taken hoger. Dit is om te vermijden dat verouderde, eigenlijk zinloze octrooien worden aangehouden, want dat vergt een enorme administratie. Als je wereldwijd octrooieert is een bedrag van vijf miljoen nog niet overdreven.»
Veto: En wat als er na dat jaar geen interesse blijkt te zijn voor de uitvinding?
Claes: «Dan stop je er gewoon mee. Dan heb je toch nog tegen minimale kostprijs een goede bescherming gehad om te kunnen onderhandelen met derde partijen. Je kan natuurlijk een geheimhoudingsovereenkomst afsluiten, zodat het bedrijf je vinding niet openbaar maakt, maar dat is eigenlijk een zwakke bescherming. Door een octrooiaanvraag heb je tenminste een comfortabele manier om te onderhandelen.»
Veto: Wordt er bij die onderhandelingen ook over de octrooikosten gesproken?
Claes: «Soms gebeurt het zeer snel dat er een geïnteresseerde partner is. Meestal komen we dan overeen dat die de kosten draagt. Er is nu ook sprake van het idee om binnen de KU Leuven een soort van octrooifonds op te richten, omdat we verwachten dat er in de toekomst wat meer octrooien aangevraagd zullen worden. Vandaar ook de mogelijke aanwerving van die octrooigemachtigde.»

Gebied

Veto: Zijn profven geneigd om al dan niet een octrooi aan te vragen of te kommersialiseren of hebben zij daar geen inspraak in?
Claes: «Er is op zichzelf toch niets verkeerd aan. Er is trouwens een dekreet van de Vlaamse regering dat zegt wat de taken van een universiteit zijn. Eén daarvan is maatschappelijke dienstverlening, waarbij ons eigenlijk wordt opgelegd onze vindingen te kommersialiseren. De reden daarvoor is dat dit voor de universiteit een terugvloeiing van financiële middelen tot gevolg kan hebben die opnieuw geïnvesteerd kunnen worden in onderzoek. Dus dat is de normaalste gang van zaken, je moet niet dweilen met de deur open. De Vlaamse regering investeert relatief veel geld in onderzoek aan de universiteiten. Het zou geen verstandige investering zijn als wij zouden publiceren wat andere mensen dan zomaar zouden gebruiken. Je moet niet alles octrooiëren, maar je moet de mensen gevoelig maken voor het feit dat — als ze wat vinden en er zit wat in — ze eens met LR&D kunnen komen praten. Ik heb op dat gebied geen negatieve ervaring. Het is voor die mensen zelf immers vaak een manier om eventueel wat geld te creëren en het te laten terugvloeien naar bijvoorbeeld het lab om dat verder uit te bouwen.»
Veto: In Nederland kunnen sommige universiteiten via Internet op zoek gaan naar allerlei informatie in verband met octrooien. Gebeurt dat hier ook?
Claes: «Dat is wel van belang. Op Internet heb je verschillende octrooidatabases. Maar wanneer je een octrooi indient, kom je gedurende een bepaalde periode in een soort van black box-situatie terecht. Als je dus vandaag een octrooiaanvraag indient, wordt dat niet meteen bekend gemaakt. Als de octrooi-autoriteiten van plan zijn het octrooi toe te kennen wordt dat in een tijdschrift gepubliceerd en dan kan iedereen die meent er bezwaren bij te hebben dat bekend maken. Vandaar weer het belang van de nieuwheid van een vinding, de basis voor een octrooi.»

De onkomus: een beroemd octrooi van de KU Leuven uit het verleden.

(foto archief)

te leggen. In principe octrooiëren we waar markten is van de vindingen. Hier is dat onbetwistbaar de universiteit en dus niet de uitvinder zelf. In Duitsland is dat bijvoorbeeld wel zo, daar is de prof eigenaar van zijn vindingen. Hier geldt het principe dat zo gauw een prof iets vindt, hij dit moet melden aan deze dienst. Dan gaan wij na of het de moeite waard is om te octrooiëren en of de vinding voldoende nieuw en inventief is. Daar is dan ook een literatuurstudie aan gekoppeld. Daarna moet er gediscussieerd worden met de prof of het wel zinvol is. Bestaat er een markt voor, is er enige interesse voor? Dat is altijd een moeilijke kwestie omdat je dat zeer moeilijk op voorhand kunt weten. Ervaring en inzicht in de sectoren spelen daar toch een rol bij. In de farmaceutische of chemische industrie bijvoorbeeld zijn octrooien zeer belangrijk. De ontwikkeling van geneesmiddelen kost zodanig veel geld dat niemand geïnteres-

seerd is in de ontwikkeling als hij niet zeker weet dat hij de enige is om dat produkt te kommersialiseren. In de informatiekasector is dat allemaal niet zo evident omdat er alle drie tot vier jaar iets nieuws is en daardoor daalt de waarde van een octrooi erg snel. We moeten dan een soort van afweging maken of we het al dan niet gaan doen. Dat gebeurt in samenspraak met die prof, en we kontakteren dan ook een aantal bedrijven.»

Taks

Veto: Er wordt toch gezegd dat een octrooi erg duur is. Om welke bedragen gaat het dan?
Claes: «Een octrooi-aanvraag in België of Nederland kost niet zo veel geld, dat hangt er een beetje van af hoe lang een octrooi is, hoe lang je eraan moet werken. De aanvraag zelf, dus het uitschrijven en zo, kost ongeveer honderdvijftig à tweehonderd-duizend frank. Na de literatuurstudie en de aanvraag hebben we nog ongeveer een jaar de tijd om industriële partners te zoeken. De grote kosten komen pas na dat jaar, wanneer je het gaat neerleggen in andere landen. De grootste kost is de neerleggings-

Karlien Fluit

Vijf ekotopiaboxen gewonnen!

Er zijn nog studenten die begaan zijn met het milieu, althans als er iets mee te winnen valt. Uit de inzendingen voor de wedstrijd uit Veto twee voor de origineelste en leukste tips voor een beter milieu hebben we de beste geselecteerd. Volgende mensen kunnen hun ekotopiabox komen afhalen bij Veto.

Honea Hanouzi stelt voor om je afval terug mee naar huis te nemen. Engizins een vaag en vreemd idee, dat toch tot interessante toepassingen kan leiden. Als alle studenten die met een lunchpakket of blikje prik naar de les gaan, hun resten terug mee naar huis zouden nemen en daar sorteren, is de kans groter dat er efficiënt wordt gesorteerd. Trouwens, hoe zit dat met het opkuisen van aula's? Het lijkt wel een job voor spoken.

Niet echt origineel maar wel doeltreffend is het voorstel van Winfried Ottoy. Haal je kladpapier bij de printers in de Dekenstraat (of elders) en geef een tweede

bestemming aan een papierberg mislukte prints. Stefaan Demaecker heeft een oplossing voor strooibriefjes. Eerst kijken vooraleer je iets aanneemt, is zijn boodschap. Hij ziet ook iets in het idee om je eigen broodzak mee naar de bakker te nemen. Door zijn ietwat hybride status valt de broodzak buiten de categorie 'stoffen zakken' waar de bewustmaking al veel verder staat. Origineel is ook nog zijn idee om enkel koude douches te nemen en zo het waterverbruik te verminderen. Deze jongen denkt na. Studeer tenslotte — vooral in de winter — in de bieb of een ander openbaar gebouw waar er sowieso verwarmd moet worden en laat ondertussen op je kot de verwarming op een konstante maar lager dan 'zitnodige' temperatuur. Een tip met economische relevantie.

Koen Neyens is iemand die het met beide handen wil aanpakken. In plaats van fietswrakken wrakken te laten zijn, kan je ze beter oplappen of naar Velo brengen.

Op deze manier heb je voor enkele honderden frank een degelijke fiets en het milieu wordt er minder door belast omdat er minder wrakken overblijven. Riet Janssens spreekt van een 'blikjesreducerder' naast elke drankautomaat in de aula's. Dit bespaart de opruimers veel werk. Leuk maar inderdaad praktisch moeilijk te realiseren zijn tapkranen voor frisdrank zoals in de Alma's.

Hoewel kreatievelingen met hogere genoemde tips al een heel eind komen, staat men bij het Sic — het Sensibiliserings- en Informatiecentrum Milieu en Mobiliteit — nog steeds erg open voor meer tips. Inzenders blijven trouwens kans maken op een heuse Ekotopiabox: een kleurrijke doos met praktische en zeer milieuvriendelijke inhoud. Voor de vijf winnaars staat deze doos klaar op het Sic, anderen blijven tips sturen. Het Sic is te vinden in de Alma II.

(sh)

kolofoon

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
Tel 016/22 44 38
Fax 016/22 01 03

Jaargang 25
Nummer 8
9 november 1998

Ver. uitg.: Benny Debruyne
Hoofdredektie: Jeroen Lissens
Redaktiesekretaris: Benny Debruyne

Redaktie: Aernout Beke, Kristof Daniels, Katrien Darras, Bart De Schrijver, Raf Gerits, Joost Helsen, Sofie Overstijns

Doka: Joost Helsen, Jeroen Lissens, Ivan Put, David Maesen, Pieter Van der Aa
Medewerkers: Deborah Bické, Bruce, Karlien Fluit, Raf Gerits, Nadia Koeck, Kristof Messiaen, Herman Pauwels, Jeroen Peeters

Layout en vormgeving: Aernout Beke, Bruce, Dirk Bernard, Stijn Bovy, Bert Cornillie, Kristof Daniels, Katrien Darras, Filip De Keukeleere, Karlien Fluit, Martijn Graumans, Stefan Huber, Sofie Overstijns, Herman Pauwels, Ivan Put, Maarten Truyens, Hans Vandanebeele, Eva Wittock
Cartoons: Guido Devadder, Seb
Dtp: Filip De Keukeleere, Maarten Truyens, Hans Vandanebeele, Eva Wittock
Spelling: Bruce

Eindredaktie: Katrien Darras, Benny Debruyne

Assistent-eindredaktie: Aernout Beké, Bruce, Hans Declercq, Karlien Fluit

Internet-Veto:
<http://www.veto.student.kuleuven.ac.be>
e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Artoos (Kampenhout)

Oplage: 9000 exemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162

Abonnementen
Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr;
buitenland: 700fr; steun vanaf 1000fr;
over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Redaktievergadering
iedere vrijdagnamiddag om 16.00 u

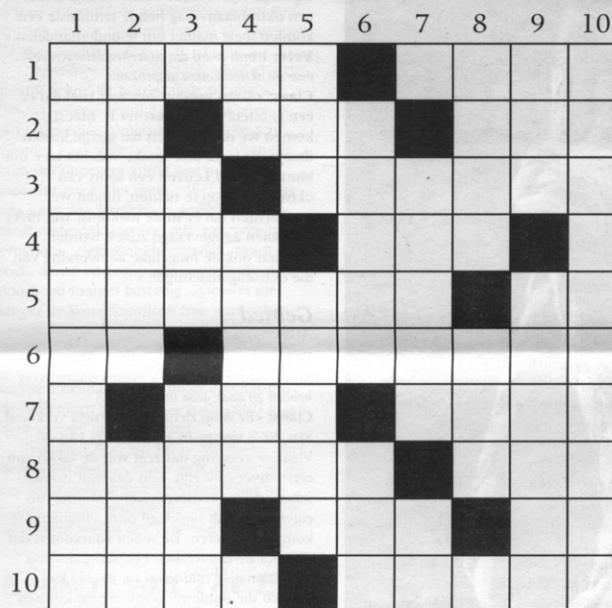
JO MEUWISSEN

Alle verhuur
Video-, klank- en lichtmateriaal
Videoschermen tot 4 m
DISCOBAR EN CD'S
met of zonder D.J.
KARAOKE (1.500 titels)

☎ 016/201.301

kruiswoord

Horizontaal — 1 Oude Egyptische koning — Hoefijzervormige en gepunte staaf
2 Slede — Bedrag — Liefkozing 3 Golfterm — Koetshuis, bergplaats voor voertuigen
4 Lichaamsdeel — Soort belasting 5 Vreesachtig persoon — Pers. vnv. 6 Kenletters op Israëliëse auto's — In een toestand van volle ontwikkeling zijn 7 Moe, zat — Mansnaam 8 Vrouwelijk dier — Voordeel

9 Europeaan — Rivier — Selenium
10 Tijdelijk verblijf — Vreemde munt.
Vertikaal — 1 Voorbeschikt ongeluk, noodlottigheid 2 Gebied waarin een bepaalde plant voorkomt — Geweldigde massa 3 Grond behorend bij een boerenwoning — Europese hoofdstad 4 Spil — Zwart (in de wapenkunde) 5 Lichaamsdeel — Vaste stof met samentrekkende eigenschappen

berichten

Tweelingen gezocht

Wij zijn twee laatstejaars logopediestudenten en zoeken dringend tweelingen van hetzelfde geslacht (een- of twee-eiig) in het kader van onze tesis. Het betreft jongvolwassenen van 18 tot 45 jaar.

Wij vergelijken opgenomen stemmen van een- en twee-eiigen. Het korte onderzoek bestaat uit het voorlezen van een tekstje (drie minuten) en een kort gesprek. De geplande afspraken zijn op 26, 27 en 28 november, doch andere afspraken zijn bespreekbaar. Ook adressen of telefoonnummers van tweelingen uit de vrienden- of kennissenkring zijn welkom. Onze eeuwige dankbaarheid en een drankje zullen de uwe zijn. Bereidwilligen kunnen telefoneren naar Annemie Van Gijzel (016/40.40.27) en Julie Vercommen (050/35.90.69, tijdens het weekend).

Yellow Fever

Op dinsdag 10 november organiseert studentenkring VTK in de Brabantthal een event rond de betere dansmuziek. Treden aan: CJ Bolland, Luke Slater, Jan Van Biesen, ons aller Yves Deruyter en vele anderen. Gratis busdienst: Fochplein - Vesaliusstraat - Station Heverlee - Naamsepoort. Meer info bij VTK op <http://come.to/yellowfever> of telefonisch op 20.00.97.

6 Vervoermiddel — Bittere afgunst 7 Voorbeeld — Chinese afstandsmaat 8 Geprofileerde staaf — Geladen deeltje 9 Lokspijs — Een der Gorgonen, met slangen als haar 10 Zoogdier met een lange tong.

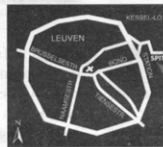
Door Filip De Keukeleere

Grand Café La Royale
het eet-, praat- en leescafé
tegenover het station in Leuven

dagmenu en à la carte, snacks, ijsjes en ... tapbieren en groentesappen, warm en sterk en ... elke dag diverse (inter)nationale dagbladen, tijdschriften en ...

elke dag open tot 1 uur 's nachts

van fifties
tot
seventies,
van
klassiek tot
modern

Kringloop-
winkel
Spit, alles
wat je kot
nodig heeft

MEUBELS, KLEDING, FIETSEN, HUISRAAD,...

OPENINGSUREN
dinsdag t/m vrijdag 10u-18u
zaterdag 10u-17u
Diestsesteenweg 104, Kessel-Lo
016.26.09.21

zoekertjes

✓ Sjeef en sjeef-achter-de-koelissen vragen zich af of derde musketter al bekomen is van hun surprise-présence.
 ✓ Dinsdag 10 november: Kagan's wave, gothic, electro and industrial party in de Cuythoek
 ✓ Voor de tongpiercing: ga eens een toertje doen bij Alfa, M en V zijn daar beschikbaar (alhoewel ze beiden wel bezet zouden kunnen zijn binnen een paar weken).
 ✓ Sofieke, hier staat het...
 ✓ Monica, we raken niet over je heen. Dierste 86. Kom terug. Maandag, 20.23 u.
 ✓ Doet het goed, hé, allemaal! Ik kom maandag of dinsdag eventjes langs. Liefs, Deborah x.
 ✓ Sora wenst Koen een subversieve, revolutionaire en tolerante B-bie with attitude
 ✓ Na een korte kraak van de leegstaande St.-Pietersvleugel heeft die eindelijk weer zijn oorspronkelijke bestemming gekregen: leegstand.
 ✓ Lieveke; hoe was het feestje. Mosj.
 ✓ Katrien, hoe is sex met Sex?
 ✓ De tsjeven moeten het initiatief nemen met het kerkasiel. Wel roemfruchte, revolutionaire studentenbeweging van Leuven, waar zit ge?
 ✓ Bitter zwarte Britse humor, moderne dokter Frankenstein, drugs, rock 'n roll, Mods, Malcolm McDowell in AV 01.12 vanaf 20u op dinsdag 10 november.
 ✓ Sic wenst Koen een mobiele en milieuvriendelijke B-bie op biologische wijze.

✓ Mathieu is zielig. Hij zit dan ook in Historia.
 ✓ KU Leuven, de huidige meerderheid (SP-CVP) en het OCMW zetten zware middelen in voor de verdediging van de leegstand.
 ✓ Ekonomika dreigt met optappen uit Loko als Sora zijn mond opendoet over asielzoekers.
 ✓ Mathieu wil carrière maken: hij klom naar de 2e verdieping van de Klio-cocktailavond
 ✓ Céline veronischuldigt zich bij haar dopelijn voor de bloem op hun kleren. Ze zal de wasserij betalen.
 ✓ Eigen fuif eerst.
 ✓ Katrien durft niets op de Klio-doo, maar alles met Sex.
 ✓ Mogen asielzoekers fuiven van Ekonomika?

Filmclub 16mm
 projetteert vanaf oktober films voor studentenclubs.
 ☎ 016/26.01.63
 095/21.51.03
 fax 016/35.37.05

✓ Wie laat Céline een ei kapot kloppen? Dank.
 ✓ Anemie van 't Stuc-onthaal eist een nieuwe stoel en minder stress, zodat ze geen last meer heeft van haar rug.
 ✓ Klio rules the Ladeuzeparking.
 ✓ Leuvense studenten, ik schaam me dood.
 ✓ Klioene geflitst onder Ladeuze
 ✓ Leve de UFSIA.
 ✓ Laatse Nieuws post bij Klio: kaartje van Canonica.
 ✓ An en Tijn eindigden zonder stijl.
 ✓ Succes voor de Belezén Bouts-gids die zijn boek nog moet lezen (het zijn niet alleen pretjes).
 ✓ WC's te duur! Klioten gebruiken nu Ladeuze.
 ✓ Naamse onveilig door Céline en An na één pint. Ze waren slechts in de wind.
 ✓ Sociaal Centrum is ontruimd! Hit back against

the system, fight for squatters' right (woensdag 11 november om 14 uur aan het station).
 ✓ Björn, Wally en Leander: alles kits achter de rits?
 ✓ Een unief met een maatschappelijk project: met zijn allen naar de UFSIA.
 ✓ Zat sociaal Klio-geval en toch tegen overmatig drankgebruik?
 ✓ Steek eens allemaal uw overlegorganen en algemene vergaderingen in uw reet en doe godverdomme iets met uw leven.
 ✓ Algemene mobilisatie tegen de leegstand, woensdag 11 november om 14 uur aan het station te Leuven.
 ✓ Nieuw: Ladeuze-opkuisploeg. De laatste nieuwe post bij Klio. Björn is voorzitter.
 ✓ De DTP'ers kloppen iedereen: erop & erover!

WIE VAN DE DRIE??

Tiensestraat 118 Tel: 23.70.90	Tiensestraat 88 Tel: 23.70.02	Naamsestraat 116 Tel: 23.70.08
Ma.-Do. 9 - 22u. Vr. 9 - 20u. Zat. 10 - 17u.	Ma.-Vr. 9 - 19u. Zat. 10 - 17u.	Ma.-Vr. 9 - 19u. Zat. 10 - 17u.

aangepaste uren tijdens KUL vakantieperiodes

agenda & ad valvas

DOOR BENNY DEBRUYNE

DINSDAG

20.00 u **KONSERT** Rory Block, 'Lady of the Blues', tel. KC: 238427, in Auditorium Minnepoort, toeg. 500, org. KC Leuven.
 20.00 u **FILM** 'A healing touch', Dicynna Hood, UK, 1987. Todd heeft diabetes en een drankprobleem. Als zijn vriendin het uitmaakt, vertrekt hij met zijn beste vriend naar het platteland en wordt er verliefd op diens vriendin, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
 20.00 u **TEATER** 'Leem', door Het Gasthuys, in Waeghehuys, org. Waeghehuys.
 20.15 u **KONSERT** Musica Antiqua Köln olv Reinhard Goebel brengt de barokopera 'Marc Antonio e Cleopatra' van Hasse. Info: 257099, in PDS, toeg. 750, org. Musica Antiqua Leuven.
 20.30 u **TEATER** 'De bitterzoet', van Teatergroep Hollandia en Antigone. Dennis 'The Singing Detective' Potter toont ook hier zijn fascinatie voor de donkere kant van de mens. In kom-

binatie met het ontroerende tv-interview dat hij gaf op de vooravond van zijn doed, in Dansstudio Arenberginstituut, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.
 22.30 u **FILM** Filmfun: 'Silk Stockings' van Rouben Mamoulian: Musicalbewerking van 'Ninotchka' van Ernst Lubitsch met o.a. Fred Astaire, in Stuczaal, toeg. 100/150, org. Stuc.

WOENSDAG

20.30 u **TEATER** 'De bitterzoet', in Dansstudio Arenberginstituut, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.
 20.30 u **KONSERT** Lanaya & The Ex. Postpunk improvisatie. The Ex, steunpilvaar van de hedendaagse avantgarde en improvisatiescene, brengen hun Malinese vrienden van Lanaya mee, een jong en virtuoos trio uit Bamaka, in Stuczaal, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.

DONDERDAG

20.00 u **KONSERT** 'Via' door Hush Hush Hush ism Muziektheater Lod. Voorstelling van cho-

reograaf Sarrokh waarin hiphop en street-dance verweven wordt met hedendaagse dans. Info: 238427, in Auditorium Minnepoort, toeg. 450, org. KC Leuven.
 20.00 u **KONSERT** Stefan Van Landeghem, piano. Brengt werk van Liszt en R. Schumann. Info: 233967, in Konserzaal Lemmensinstituut, toeg. 200/250, org. Konservereniging Lemmensinstituut.
 20.00 u **FILM** Hal Hartley, 'Amateur', 1994. USA. Een milde pooler met geheugenverlies en een uitgetreden non die pornoverhalen schijft proberen een naïeve jonge pomoster te redden uit de klauwen van meedogenloze gangsters, met Isabelle Huppert, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
 20.15 u **KONSERT** Universitair Symfonisch Orkest KU Leuven brengt werk van Berlioz, Dukas, Tjvanjan en Sibellius, in PDS, toeg. 200/300, org. Universitair Symfonisch Orkest.
 20.30 u **TEATER** 'De bitterzoet', in Dansstudio Arenberginstituut, toeg. 200/250/300/350,

org. Stuc.
 22.30 u **FILM** 'Flirt' van Hal Hartley, USA, 1994. Drie variaties in drie steden op hetzelfde gegeven: iemand vertrekt naar het buitenland en vraagt zijn partner of er nog toekomst in hun relatie zit. De film ontwikkelt zich als een fuga met veel finesse, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

VRIJDAG

20.30 u **TEATER** 'De bitterzoet', in Dansstudio Arenberginstituut, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.

ZATERDAG

20.00 u **KONSERT** Vokaal Ensemble Voca Lissa, olv Herman Engels: 'Herdenking Hans Eisler'. Info: 22.21.21, in Auditorium Minnepoort, toeg. 100/200/500/1000, org. Vriendenkring Stedelijk Conservatorium Leuven.
 20.00 u **KONSERT** Musical 'Hair', door Sea Side Productions. Info: 23.84.27, in S'houwburg, toeg. 250/550/850/1100, org. Cultureel Centrum Leuven.
 20.00 u **BENEFIETKUIS** Eerste Clockwork Kwis. Ploegen van maximaal vier personen, inschrijving vierhonderd frank per ploeg. Info: 20.33.01 of 22.56.17, in Zaal het Bad, Martelarenlaan 11, Kessel-Lo, org. Kris Van Poucke/Bart Permentier.
 20.30 u **TEATER** 'De bitterzoet', in Dansstudio Arenberginstituut, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.

20.00 u **BENEFIETKUIS** Eerste Clockwork Kwis. Ploegen van maximaal vier personen, inschrijving vierhonderd frank per ploeg. Info: 20.33.01 of 22.56.17, in Zaal het Bad, Martelarenlaan 11, Kessel-Lo, org. Kris Van Poucke/Bart Permentier.
 20.30 u **TEATER** 'De bitterzoet', in Dansstudio Arenberginstituut, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.

ZONDAG

11.00 u **KONSERT** Zondagmiddagkonserten, virtuoze muziek voor orgel en harp door H. Devereaux en R. Smits. Werk van Gabriele en Bonelli. Info: 23.84.27, in Kapel Romaanse Poort, toeg. 200, org. KC. Leuven.

MAANDAG

20.00 u **KONSERT** Jazz Ensemble Karel Ruzicka (Tjchie). Info: 40.08.41, in Kapel Iers College, Pater Damiaanplein 8, toeg. 250/350, org. Jeugd en Muziek Leuven.
 20.00 u **FILM** 'Cet obscur objet du désir' van Luis Bunuel, 1977. De liefde speelt zich hier in het hoofd af, waar ze afwisselend tragikomische, obsessieve en surrealistische trekjes krijgt, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
 20.00 u **FILM** Showcase, 'Corpe and Mirror'. Vier kortfilms waarin op zoek gegaan wordt om op een rationele wijze over het irrationele te spreken, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

Alfa

• 15/11 om 21.00 u: Alfa's vijftiende verjaardagsfeest: optreden en fuif, in Blauwe Kater
 • 16/11 om 20.00 u: Happy Birthday-avond, in Fak Letteren.

Ekonomika

• 09/11 om 22.00 u: Bekendmaking Smartlappen, in Samambaña • 09/11 om 22.11 u: Bekendmakings-TD Smartlappen, in Samambaña.

Eoos

• 12/11 om 21.00 u: Irish Evening, in Fak Letteren.

Germania

• 12/11 om 21.00 u: Funavond, in Perma Fak Letteren • 16/11 om 21.00 u: Kantus, in Ambiorix.

Historia

• 10/11 om 14.00 u: Fakrekord, in Fak Letteren • 12/11 om 21.00 u: Doop eerstekan + fuif, in Toewip (Diestsestraat).

Katechetika

• 10/11 Spaghetti-avond, in Fak • 12/11 om

21.00 u: Verkleedfuif, in Blauwe Kater.

Klio

• 09/11 om 20.00 u: Klassieke avond, in Fak Letteren • 10/11 om 20.00 u: 11.11.11-konsert, in MSI 03.18 • 11/11 om 20.00 u: PV, in 's Meiersstraat 5 • 12/11 om 19.45 u: Toneel: 'Onder het melkwoud'.

Medica

• 09/11 om 22.00 u: Brabantse avond, met optreden Big Bill, in Doc's Bar. • 11/11 om 15.00 u: Voetbal, in GHV Villa • 12/11 om 21.00 u: Zillion • 13/11 om 06.00 u: Zillion Afterparty in Doc's Bar

Medisoc

• 11/11 om 19.00 u: Muurklimmen voor leden, toeg. 100.

Pedagogie

• 12/11 om 22.00 u: Fakbaravond, in l'Affaire.

Politika

• 11/11 om 22.00 u: Top 100, in Politika Kafee • 12/11 om 22.00 u: Italiaanse avond, in Politika Kafee • 16/11 om 20.00 u: Film: A Clockwork Orange, in AV 01.12.

Psychologische Kring

• 09/11 Peter- en meteravond, doop en doopfuif.

Romania

• 09/11 om 20.00 u: Film: Brassed Off, in MSI 03.18 • 10/11 Inschrijven zesdaagse Firenze-reis, tot 12/11 (7500 frank), in Fak Letteren • 12/11 om 20.00 u: Kantus, in Patapoef • 16/11 om 20.00 u: Film: 'In the Name of the Father', in MSI 03.18 • 16/11 om 22.00 u: Spaanse avond, in Tweede verdieping Fak Letteren.

VTK

• 10/11 om 20.00 u: Yellow Fever in de Brabantshallen • 11/11 om 20.00 u: Strip-en muziekkwis in 't Ellixir • 12/11 om 23.00 u: Lucky Hour in 't Ellixir • 13/11 om 10.00 u: Carte Blanche • 15/11 om 22.00 u: Happy Hour in 't Ellixir

VRG

• 11/11 om 23.00 u: Doopfuif, in Albatros • 15/11 om 22.00 u: Noche Espanola, in HDR.

Wina

• 11/11 om 21.00 u: Film, in L00.06 • 11/11 om 22.00 u: Bar, in RC-bar.

"Is er iemand op kot, dan is de winkel open"

erantwoord snoepen en drinken'. Zo luidt de kerngedachte van Themahuis Solidariteit. Met tien hebben zij de Wereldwinkel van de Arenbergwijk (Cité) in handen genomen en zij hopen op deze manier de Leuvense student wat meer bekend te maken met de produkten en de principes van Oxfam. Themahuis Solidariteit is het vierde themahuis dat in Veto aan bod komt. Dit huis behoorde tot de eerste die twee jaar geleden met de hulp van de Sociale Raad tot stand kwamen. Het koncept 'themahuis' is overgevoegen vanuit Louvain-la-Neuve, en het blijkt ook hier in Leuven steeds meer en meer naam te krijgen.

Veto: Kunnen jullie in het kort schetsen hoe het themahuis is ontstaan?

Mieke: «Het gemeenschapshuis van de Universitaire Parochie biedt reeds enkele jaren de mensen van de Arenbergwoonwijk (Cité) de kans om ook hier de produkten van de Wereldwinkel te kopen. Twee jaar geleden hadden twee mensen van deze gang (blok 8/0) de wil en de motivatie om meer tijd in die Wereldwinkel te steken. Zo zijn ze op het idee gekomen om dit verder uit te werken in de vorm van een themahuis.»

Veto: Wat hopen jullie te bereiken met jullie themahuis?

Mieke: «De standpunten waar wij achter staan, en de doelstellingen waar we voor lijveren, komen overeen met die van de Wereldwinkel. Het is ons streefdoel om een soort van evenwicht te verkrijgen tussen het Noorden en het Zuiden. Onder het Noorden moeten we het Europa verstaan, dat alles goedkoop aankoopt, dat alles goedkoop verwerkt maar dan heel duur verkoopt. De Wereldwinkel probeert nu aan de Zuiderse boeren zelf een rechtvaardige prijs te bieden voor de produkten die zij leveren. Het gaat om boeren die zich in koöperaties verenigd hebben en die aan een aantal voorwaarden voldoen kwa kwaliteit en hygiënische omstandigheden. Dat wil nu niet zeggen dat zij ineens hetzelfde loon krijgen als wij hier in het Westen, maar op hun plaatselijk nivo krijgen ze wel een hogere beloning dan diegenen die uitgebuit worden.»

Nachtwinkel

Koen: «Het draait eigenlijk allemaal om eerlijke handel. De oprichters van de Oxfam Wereldwinkel zijn ook vanuit dit standpunt vertrokken toen ze er tijdens de Tweede Wereldoorlog mee zijn begonnen. Omwille van de schaarste tijdens de oorlogsperiode probeerde Engeland een goede verstandhouding met het Zuiden te bewaren om zo aan belangrijke grondstoffen te kunnen komen. Ook na de oorlogsperiode heeft men deze relaties verder onderhouden, niet zozeer meer uit behoefte naar grondstoffen, maar eerder uit solidariteit met het armere Zuiden.»

Veto: Verschilt jullie Wereldwinkel met die van de Tiensestraat?

Koen: «Ja, eerst en vooral hebben wij bijlange zoveel produkten niet.»

Bart: «Maar wij zijn wel veel langer open. Er zijn geen openingsuren vastgelegd, maar als iemand belt, dan wordt die gewoon bediend. Dus: is er iemand op kot, dan is de winkel open. Is er niemand op kot, dan zijn we gesloten. Je moet ons nu niet gaan definiëren als een nachtwinkel, maar normaal gezien is het geen enkel probleem wanneer iemand om een uur of twaalf, halfeen nog komt aanbellen.»

Mieke: «En om een echte Oxfam Wereldwinkel te zijn, moet je een bepaald aantal activiteiten organiseren, moet je meewer-

ken aan campagnes, vormingsavonden op touw zetten en veel meer. Wij moeten aan die voorwaarden niet voldoen. Wij houden het op ons nivo en richten ons voornamelijk op de studenten met de tijd die we erin kunnen steken. Het gaat niet alleen om de andere studenten, maar ook in ons kot proberen we een beetje solidair te leven met elkaar.»

Veto: Wat houdt dat in?

Koen: «Dat samenleven houdt voor ons niet enkel het samenwerken in rond het thema Wereldwinkel. We zitten ook nog eens op een gang van de Universitaire Parochie. Dat houdt in dat we eerst een gesprek hebben met de pastor vooraleer wij hier op kot kunnen komen en dat kan alleen maar wanneer die pastor ondervindt

Veto: Kunnen jullie iets vertellen over jullie ervaringen van vorig jaar?

Mieke: «Wat ik geleerd heb, is vooral realistisch te blijven en te beseffen dat we hier in de eerste plaats student zijn. We zijn begonnen met heel veel ideeën die we wilden uitwerken, maar dat bleek toch niet haalbaar te zijn. We zijn dan terug een beetje opnieuw moeten beginnen van nul, en dan stap voor stap nagaan wat voor ons realiseerbaar was. En uiteindelijk denk ik toch dat het goed is meegevallen achteraf en dat we toch nog een aantal activiteiten hebben kunnen organiseren. Wat de Wereldwinkel zelf betreft zijn we in twee jaar tijd gestegen van een omzet van vijftigduizend frank naar een omzet van honderdvijfentwintig duizend frank. Onze akties hebben daar

Themahuis Solidariteit zorgt ervoor dat Heverlee een eigen wereldwinkel heeft.

(foto archief)

dat wij mensen zijn die bereid zijn en de motivatie hebben om echt in een kot op een solidaire manier samen te leven, wat ook wel wat geduld en verdraagzaamheid vraagt. Het is dus de bedoeling dat je je echt engageert om samen als groep het jaar door te brengen.»

Mieke: «En dit alles vanuit een kristelijke houding, maar dus niet noodzakelijk katholiek. En het is ook niet zo dat dit aspect onze gang overheerst of tipeert, maar het speelt toch ergens een rol die we niet bewust achterwege willen houden.»

Koen: «Het is dus niet zo dat al onze gemeenschappelijke engagementen met de Wereldwinkel verbonden zijn. In die zin verschillen we misschien wel van de andere themahuizen hier in Leuven. Wij zijn niet gaan samenwonen om rond een bepaald thema te werken. Neen, het aspect van het themahuis is juist ontstaan vanuit een reeds bestaande samenleving hier in het gemeenschapshuis van de universitaire parochie.»

wellicht veel mee te maken. We zijn een paar keer in Alma drie gaan staan, in het begin van het jaar hebben we op de Uitpaknacht gestaan, en we hebben een promotiecampagne gehouden hier op Cité. Maar ik denk dat we voor een evaluatie van de werking van het themahuis niet alleen naar de verkoopsijfers moeten kijken, maar ook naar het sensibiliseren van de andere student, en hen bewust maken van de problematiek die we aanklaarten en de alternatieven die Oxfam aanbiedt.

Promotie

Veto: Hoe ziet een promotiecampagne voor een themahuis solidariteit eruit?

Koen: «We hebben een kort briefje opgesteld met uitleg over de basisgedachte van de Wereldwinkel en tegelijkertijd een lijst met alle produkten erop die bij ons verkrijgbaar zijn. Die lijst kan als bestellijst gebruikt worden, en wie in iets geïnteresseerd

is, moet dat maar aankruisen. Die brieven gaan we hier op elk kot bezorgen, en de week daarop komen we nog eens langs om al die lijsten op te halen en voor de eerste keer leveren we de produkten ook aan huis. Maar deze promotiecampagne heeft, in tegenstelling tot vorig jaar, niet zoveel succes gekend. Studenten lezen niet alles wat ze in de brievenbus vinden: het verdwijnt al gauw in de vuilnisbak, of ze vergeten het. Het kan natuurlijk ook wel aan onze ingeseldheid liggen. Ik denk dat we ons niet zo goed georganiseerd hebben als de mensen van vorig jaar. De campagne loop nu al twee weken: er moet nog een deel van de formulieren uitgedeeld worden, en van de studenten die ze al ontvangen hebben, moeten we ook niet veel meer verwachten. Als je twee weken wacht om de formulieren weer op te halen, dan zijn ze dat al lang vergeten of kwijt. Maar ik vind dat we ons zelf niets te verwijten hebben. Zie je, we staan nog altijd in de kinderschoenen.»

«Het is wel zo dat we nu met ons themahuis het derde jaar ingaan, maar het komen en gaan van de medewerkers zelf remt de efficiëntie van de organisatie af. Wanneer je drie jaar met dezelfde mensen op kot zit, dan kun je uit de ervaring van de vorige jaren lessen trekken, maar als de groep mensen ieder jaar verandert, ja, dan wordt dat al moeilijker. In onze groep zit bijvoorbeeld niemand meer die reeds twee jaar geleden actief bezig was met het themahuis. En van de mensen die zich vorig jaar met het themahuis bezighielden blijven er nu nog maar vier van de tien over. Op basis van slechts vier mensen is een goede overlevering van ervaringen en opgedane kennis haast niet mogelijk.»

Mieke: «En het is juist een dergelijke kennis die wij nodig hebben en die wij moeten opbouwen. Iemand die zelfstandig begint, heeft ook tijd nodig om erin te komen, om een duidelijk inzicht te krijgen in de zaken en om zijn verkoopstrategieën te optimaliseren. Je kan van een zaak die ieder jaar een andere uitbater heeft, ook niet verwachten dat die optimaal draait na bijvoorbeeld twee of drie jaar.»

Nootjes

Veto: Houden jullie zelf iets van de winst over?

Mieke: «Wij krijgen een klein procent van de omzet.»

Koen: «En jullie mogen eerlijk weten hoeveel dat dat is. Dat bedraagt vijf procent, dus op honderd duizend frank is dat vijfduizend frank.»

Mieke: «Maar dat houden we dan uiteindelijk toch niet voor ons; we schenken het aan een goed doel. Vorig jaar was er een schenking aan 'De Vrienden van Tahanang', een project op de Filippijnen dat hulp biedt aan gehandicapte kinderen.»

Veto: Hebben jullie al vaste activiteiten voor dit jaar gepland?

Mieke: «Op zestien november, één december en zes januari gaan we 's middags in Alma drie staan met een aantal produkten zoals muntjes, chips, sjokolade, wijn, fruitsap, nootjes en zo. Op twee december gaan we een bevrijdingsfilm tonen, al weten we nog niet helemaal welke. Daarnaast denken we ook aan een informatief spel, waarbij we de studenten willen bewust maken van die verhouding tussen het Noorden en het Zuiden.»

Koen: «We willen hen met dit spel duidelijk laten zien hoe het hele Oxfam-project in elkaar zit en hoe onze houding hier, en het kop in een Wereldwinkel, rechtstreekse invloed heeft op de Zuiderse boeren. We hopen hierdoor de studenten te kunnen laten inzien dat hun realistische idee dat zij er toch niets aan kunnen veranderen fundamenteel onterecht is.»

Deborah Bické
Nadia Koeck